Ը ՏԱՐԻ 2138 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 23 ՄԵՀԵԿԱՆ 4383 — Հ. Տ. 1 ՄԱՐՏ 1891 — Ն. Տ. 13 ՄԱՐՏ 1891 — ՀԻՃՐ. 2 ՇԱՊԱՆ 1308 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

[illegible] ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
«ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար [illegible]	[illegible]	[illegible]
» »	[illegible]	80
» »	[illegible]	40
Գաւառաց »	[illegible]	200
» »	[illegible]	100
Օտար երկիրներէ տարեկան	[illegible]	56
» »	[illegible]	28

[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

ԱԶԳ

ՊԱՅՄԱՆՔ «ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԳՐՈՑ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆՔ

Լրագրոյս Վարչութիւնն որոշած է առաջիկայ Ապրիլ 1 է սկսեալ բաժանորդագինը զեղչել հետեւեալ կերպիւ.

Տարեկան	150 ղրշ.
Վեցամսեայ	75 »
Եռամսեայ	40 »

Գաւառաց համար թղթատարութեան ծախքն է 50 ղրուշ միօրինակ։

ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՅ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ

Յօգուտ ընթերցասիրութեան այս զեղչն ընելով հանդերձ, Լրագրոյս Վարչութիւնն որոշած է աւելի ճոխացնել թերթին պարունակութիւնն, և շաբաթ աւուր թերթը կրկին պարունակութեամբ հրատարակել, Ապրիլի սկիզբէն։ Այս յաւելուածական թերթ պիտի պարունակէ գրական, գիտական և տնտեսական օգտակար նիւթեր։

Շաբաթօրեայ կրկին թերթը պիտի վաճառի 40 փարայի։ Բաժանորդք բան մը չպիտի վճարեն այս բացառիկ թերթին համար։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՏԱՌԵՐԸ

Որոշուած է նաեւ ի մօտոյ բոլորովին նորել «Արեւելք»ի տառերը, խոշոր թէ մանր։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրիշ նորութիւն մը որ յուսամք թէ բազմաց կողմէ պիտի գնահատուի՝ սա է թէ ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագրութիւն մը պիտի լինի ա՛յն բաժանորդաց համար որք յանձն առնուն տարեկան երկու օսմ. ոսկի բաժանորդագին վճարել փոխանակ 150 ղրուշի։

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ

Այս նիւթական և բարոյական առաւելութիւններն ընծայելով իւր ընթերցողաց, Լրագրոյս Վարչութիւնն որոշած է այսուհետև ԲՆԱՒ ՉԸՆԴՈՒՆԻԼ ապառիկ բաժանորդագրութիւն։ Ի Կ. Պոլիս և ի գաւառս, այն բաժանորդք որք մինչեւ Մարտ ամսոյ վերջը մեզ չեն հասցներ իրենց պարտուց գումարն՝ Ապրիլ 1 է անդին թերթ չպիտի ընդունին, առանց բացառութեան։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1 ՄԱՐՏ, 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԻՆ

Ֆրանսական թերթ մը կը հրատարակէ Պերլինի ֆրանսական դեսպան Պ. Հէրպէթի հետ խօսակցութիւն մը։ Պ. Հէրպէթ կ'ըսէ թէ գերմանական մայրաքաղաքին մէջ սաստիկ սրտնեղութիւն պատճառեց ֆրանսացի պատկերհանից ընթացքն, որք քանի մը պոռոտախօս գործիչներու հրամանին կը հնազանդին։ Պ. Հէրպէթ անտրամաբանական կը նկատէ որ ֆրանսացի պատկերհանք իրենց պատկերներն ի Միւնիխ և Շդութկարդ ի ցոյց դնելէն ետեւ զլացան Պերլին ղրկել զանոնք։ Ֆրանսացի դեսպանը կ'ըսէ նաև թէ Ֆրետերիկ Կայսրուհւոյն ի Փարիզ ուղեւորութիւնը, գուցէ անզգոյշ գործ, բայց տեղի ունեցած էր առանց ուրիշ անձնաւորութեանց կարծիքն հարցնելու։ Իրեն (դեսպանին) բան մ'ըսուած չէր, և ֆրանսական կառավարութեան եւս կարծիքը չէր հարցուած, այլ միայն ուղեւորութիւնն օր առաջ իմաց տրուած էր։ Պ. Հէրպէթ կը յայտարարէ որ թէեւ կուսակից չէ ֆրանքօ-գերմանական նիզակակցութեան, զոր ինք անկարելութիւն կը նկատէ, բայց իւր գաղափարն է թէ ամեն կարելի ջանք պէտք է ընել բառնալու համար այժմեան ձգտեալ և անհաշտ վիճակը Գերմանիոյ հետ, ուր Ֆրանսա բազմաթիւ բարեկամներ ունի։ Պ. Հէրպէթ ջերմապէս կը ներբողէ զՎիլհէլմ Բ. Կայսր, որ, կ'ըսէ, հզօր բնաւորութեան և անուաճ կամեցողութեան տէր մարդ մ'է և անշուշտ մեծ գործեր ունի տեսնել։ Ի վերջոյ, ֆրանսացի դեսպանը կը պախարակէ կեղծ հայրենասիրութեան գործերը զորս սակաւաթիւ անձինք կը կատարեն, գործեր որք ֆրանսացի ազգին դէմ ճշմարիտ դաւաճանութիւն մը կրնան համարուիլ, քանի որ կրնան օր մը ամենածանր վնաս պատճառել Ֆրանսայի։

* *

ԿԱՐԾԻՔ ԳԵՐՄԱՆ ՊԱՏԿԵՐՀԱՆԻՑ

Գերման պատկերհան Պ. Վէրնէր, պաշտօնական կազմակերպիչն Պերլինի ցուցահանդէսին, Ֆրանսացի թղթակցի մը հետ տեսակցելով, նկարագրեց Պ. Հէրպէթի դիւանագիտական քաղաքավար ջանքերը՝ Ֆրանսացի պատկերհաններն համոզելու որ մասնակցին Պերլինի ցուցահանդէսին։ Ֆրանսացի երեւելի պատկերհան Պ. Պուկռոյի և Պ. Տէթայլի խնդրանօք, Պ. Հէրպէթ Ֆրանսայի կառավարութեան կողմէ կէս-պաշտօնական հաւանութիւն մը ձեռք բերաւ ֆրանսացի գեղարուեստից Պերլինի մէջ ներկայացման համար։ Ֆրետերիկ Կայսրուհւոյն ի Փարիզ այցելութեան վերաբերեալ առաջին լուրերը գոհացուցիչ էին։ Յետոյ եկաւ Տէրուլէտեան ցոյցն, որ ամենայն ինչ խանգարեց։ Պ. Վէրնէր կը ցաւի որ Կայսրուհին իջաւ գերմանական դեսպանատունը, փոխանակ պանդոկ մ'իջնելու, ըստ սովորութեան։ Գերման պատկերհանն եւս կը յայտարարէ թէ օտարազգիք այս առթիւ այնպէս պիտի կարծեն թէ Տէրուլէտեան խմբակը կ'իշխէ Ֆրանսայի։ Բայց տակաւին կը յուսայ թէ իրաւախոհութիւն մը կը լինի և Ֆրանսայի պատկերհանք կը մասնակցին արդի ցոյցին, երբ այժմեան թիւրիմացութիւնք փարատին։

ՔԱՆԱՏԱ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻԱՍԻՐԱՑ

Քանատեան երեսփոխանական ընտրութիւնք, որոց արդիւնքին անհամբեր կը սպասուէր ո՛չ միայն ի Քանատա, այլ և յԱնգլիա, ի Միացեալ Նահանգս և անգլիական գաղթականութեանց, ի մի բան՝ բովանդակ անգլօ-սաքսոն աշխարհին մէջ, վերջացան, և թէպէտ մի քանի ընտրութեանց արդիւնքը տակաւին ծանօթ չէ, բայց սա անսխալ է թէ արդի պահպանողական վարչութիւնն, ընդ նախարարապետութեամբ Սըր Ճօն Մաքտոնալտի, որ Մայր-Հայրենիքէն անբաժան մնալու դատը կը ջատագովէր, յաղթող ելաւ ընտրական պայքարէն, երբ 25 քուէի մեծամասնութիւն շահելով նորակազմ Երեսփոխանութեան մէջ, որ կը բաղկանայ 215 անդամներէ, որոց 120ը պահպանողական և 95ն ազատական։ Բայց յաղթութիւնը կատարեալ չէ. զի նախորդ Երեսփոխանութեան մէջ Պահպանողականք 132 և Ազատականք 83 անդամ ունէին, այսինքն նախարարական մեծամասնութիւնն 49 քուէի կը հասնէր, որ իրապէս 40է պակաս չէր երբեք, մինչ այժմ 25ի կ'իջնէ։ Այսու Սըր Ճօն Մաքտոնալտ թէեւ իշխանութեան վրայ կը մնայ, բայց առաջուընէ աւելի դժուար գործ մը կ'ունենայ իւր առջեւ։ Մաքսային խնդրոյն մէջ, որոյ ետեւ քաղաքական խնդիր մը կայ, նոր ընթացքի մը հետեւիլ ուզելով, այժ առնլու համար առ ժողովուրդն կոչում ըրած էր, և ժողովուրդը թէեւ բացարձակ չի դատապարտեր զինք, բայց առաջուընէ պակաս թուով կուսակիցներ կուտայ իրեն, յորմէ կ'երեւի թէ քանատեան ժողովրդեան մէջ աւելի քան երբեք կարծեաց և շահուց տարբերութիւնք և հակառակութիւնք կան՝ Մայր-Հայրենեաց և դրացի մեծ հանրապետութեան (Միացեալ Նահանգաց) նկատմամբ հետեւելի ընթացից մասին։

Քանատայի պահպանողական վարչութեան համար ուրիշ դժուարութիւն մը սա է թէ՝ ընտրողներն հայրենասէր զգացմամբ գրգռելու և իւր ազատական և ամերիկասէր ընդդիմադիրները ջախջախելու համար՝ Սըր Ճօն Մաքտոնալտ և իւր պաշտօնակիցք շատ մը հակամերիկեան յայտարարութիւններ ընել հարկաւոր դատած էին թէ՛ մաքսային և թէ քաղաքական խնդրոց վրայ։ Եւ հիմակ որ իշխանութեան վրայ կը մնան, դարձեալ այն ամերիկեան կառավարութեան հետ պարտին համաձայնութեան մը յանգիլ Քանատայի վաճառականութեան, արհեստագործութեան և մանաւանդ երկրագործութեան համար կենսական կարեւորութիւն ունեցող կարգ մը տնտեսական խնդրոց վրայ, մինչ իւր առաջարկութիւնք կանխաւ մերժուած կրնան համարուիլ Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան կողմէ։ Եւ երբ Քանատեան ապրանք և բերք չընդունուին ի Միացեալ Նահանգս, երբ Քանատայի սահմանք մաքսապաշտ դրութեամբ մը փակ մնան օտար երկրաց դէմ, ի՞նչպէս պիտի լուծուի Քանատացւոց համար հացի խնդիրն, որ վերջապէս ստիպողական խնդիրն է.— [illegible] դրական խնդիրն, հայրենասիրական խնդրէն առաջ, յորում Քանատայի պահպանողական վարչութիւնն յաղթանակ կը տանի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՄԱՐԴՈՑ

Անցեալ շաբթուան դրոյց ելաւ թէ Սըր Զարլզ Տիլք մտադիր է բանախօսութիւն մ'ընել Տին-Անտառ կոչուած գաւառակի ընտրողաց առջեւ, ազատական երեսփոխան ընտրուելու յուսով։ Սըր Զարլզ Տիլք, ինչպէս յայտնի է, Պ. Կլատսթոնի վարչութեան օրով արտաքին գործոց խորհրդական և յետոյ գաւառային վարչութեան նախարար եղած է, բայց սիրային ապօրինութեան դայթակղելի գործի մը պատճառաւ, որուն մասնակից դտնուեցաւ տիկին Քրօֆորտի դէմ իւր ամուսնոյն կողմէ բացուած դատին մէջ, Սըր Զարլզ Տիլք հարկադրուեցաւ հրապարակային կեանքէ քաշուիլ, եւ իւր կուսակիցք և բարեկամք անգամ յայտարարեցին թէ չի կրնար վերադառնալ Խորհրդարան մինչեւ որ նոր դատավճռով մը չմաքրէ իւր աղարտեալ համբաւ։

Լսուելուն պէս թէ Տիլք մը մէջ պիտի երեւի և բանախօսէ, հանրային կարգ մը ազատական անձնաւորութիւնք ազդու բանիւք խմբագրեալ բողոք մը հրատարակեցին, որով կ'ըսեն թէ «Զայրացմամբ լսեցինք որ Սըր Զարլզ Տիլք միտքէն կ'անցունէ վերադառնալ հանրային կեանքի, իւր պատիւն հրապարակաւ և դատական եղանակաւ մաքրելու համար տուած խոստումը դեռ եւս չգործադրած։ Բողոքողք կը յայտարարեն թէ այսպիսի խոստմնազանցութեան մը աչք գոցել աններելի է մանաւանդ ա՛յն ժամանակ երբ Պ. Փառնէլի դէմ ի գործ դրուեցաւ սա սկզբունք թէ [illegible] մարդիկ կամ հանրային գործիչք [illegible] պէտք է լինին։ Ուստի, Սըր Զարլզ Տիլք անարժան է հանրային գործոց մէջ մտնելու և ազգային և պետական գործովք պարապելու՝ ցորչափ դատական եղանակաւ չյաջողի ջնջել Ամուսնալուծման Ատեանին իրեն աննպաստ վճիռը»։

Բողոքագրին ստորագրողներն են Լոնտոնի միջնաքաղաքին արարողապետն, որ ընկերային մեծ անձնաւորութիւն մ'է, «Քոնթէմփորէրի Ռէվիւ» կարեւոր հանդէսին տնօրէնն, որ սակայն յաճախ կ'ընդունէր Սըր Զարլզ Տիլքի յօդուածներ, «Ռէվիւ օֆ Ռէվիւս» նորահաստատ հանդէսին տնօրէնն Պ. Սթէտ, որ երբեմն՝ իբրեւ Փէլ Մէլ Կազէթի մը տնօրէն՝ ի Լոնտոն տիրող անբարոյականութեանց վրայ ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը հրատարակած էր։ Բողոքագրին ստորագրած են նաև բազմաթիւ ազդեցիկ եկեղեցականներ և հանրային կենաց մէջ իրենց ձայնը լսելի ըրած տիկիններ, ընդ որս Անգլիոյ թղթատարութեան և հեռագրաց հանգուցեալ աչաղուրկ նախարարին ամուսինը, տիկին Ֆոսէթ։

Իսկ Սըր Զարլզ Տիլքի բարեկամք ոմանք կը հաւաստեն թէ Սըր Զարլզ վերջապէս ի վիճակի կը գտնուի իրեն դէմ արձակեալ վճռոյն անիրաւութիւնն ապացուցանելու։ Ձեռք ձգեր է տիկին Քրօֆորտի սենեկապանուհին, հռչակաւոր վկայն, Ֆաննի, որուն անհետանալը Սըր Զարլզի դէմ փաստ մը մեկնուած էր ընդհանրապէս, և հիմա Ֆաննի կը վկայէ եղեր թէ իւր նախկին տիրուհւոյն կարծեցեալ խոստովանութիւնք, որք ջախջախիչ թուեցան Սըր Զարլզի դէմ, չինծու էին մէկ ծայրէն միւսը։ Նաեւ 120 էջէ տետրակ մը հրատարակեցաւ, որ Քրօֆորտեան դատավարութիւնը մանրամասնօրէն քննելով, սա եզրակացութեան կը յանգի թէ Սըր Զարլզ անմեղ էր։ Այս տետրակ, զոր պատրաստեր են Սըր Զարլզի մտերիմ ոմանք, կը պարունակէ նաև Ֆաննիի երդմամբ տուած վկայութիւնն ի նպաստ Սըր Զարլզի։ Իսկ հակառակորդք, մանաւանդ Փէլ Մէլ Կազէթ, կը պատասխանեն թէ տետրակ մը չի հաւասարիր նոր դատաստանի մը, յորում դատական վճռով անպարտ հանուի, և Ֆաննիի գրաւոր վկայութիւնք կշիռ չունենար մինչեւ որ ինքն իսկ առաջի դատարանի հարցաքննութեան չենթարկի։

* *

Բոլոր այս գործին մէջ գոհացուցիչ հանգամանք մը եթէ կայ՝ սա՛ է թէ Անգլիացիք աւելի քան երբեք կը պահանջեն որ իրենց հրապարակային մարդիկ անարատ կեանք մ'ունենան, գէթ ի մասին ամուսնական գործոց, և թէպէտ կարելի չէ հաւատալ թէ մարդկային բնաւորութիւնն Անգլիոյ մէջ տարբեր լինի ուրիշ երկիրներէ, բայց տարակոյս չկայ թէ այս նախանձախնդրութիւն փրկարար սանձ մը կը լինի շատ մը հանրային մարդոց վրայ՝ իրենք զիրենք բարեկարգ ընթացքի մէջ պահելու, երբ իրենց ընտանեաց բարեկարգութեան հսկելու պաշտօն կը ստանձնեն՝ հանրային կենաց մէջ մտնելով։

ՃԷԶԱՅԻՐ ԿԱՄ ԱԼԺԷՐԻ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԱՅՈՒՄ ԱՐԲՈՅ

Ծերակոյտը մարտ 6ին աւարտեց երկար վիճաբանութիւն մը Ալժէրիի վրայ, յորում ամեն տեսակ կարծիքներ արտայայտուեցան։ Ատենաբաններէն ոմանք ըսին թէ Ալժէրի չափէն աւելի ծախք կը պատճառէ Ֆրանսայի, ուրիշներ ըսին թէ Խորհրդարանը պէտք է աւելցնէ Ալժէրիի վերաբերեալ դրամական վարկերն։ Ոմանք ջատագովեցին ինքնօրինութիւնն, այսինքն թէ զԱլժէրի պէտք է կառավարեն հոն գտնուող ֆրանսացի գաղթականք, իսկ ուրիշներ պահանջեցին որ Արաբաց եւս ընտրողութեան իրաւունք տրուի, որպէս զի ասոնք ալ մասնակցին իրենց երկրին կառավարութեան։ Պ. Ժիւլ Ֆէրրի իբրեւ Ծերակոյտի անդամ իւր անդրանիկ ճառովն [illegible] Ալժէրիի ֆրանսացի գաղթականութիւնը. պնդեց թէ Ալժէրի չի կրնար կառավարել ինքզինք, ինչպէս իրենք զիրենք կը կառավարեն անգլ. գաղթականութիւնք՝ հոգ. չպատճառելով մայր-հայրենեաց։ Պ. Ժիւլ Ֆէրրի մերժեց ոմանց երկիւղն որք կը կարծեն թէ երեք միլիոն Արաբաց հետ կռուի բռնուելու վտանգին կրնայ ենթարկել Ֆրանսա, և ջատագովեց տակաւ ֆրանսացումն Ալժէրիոյ Արաբաց, պարտաւորիչ ուսուցմամբ ֆրանսերէնի։ Այս ձուլման համար իբրեւ միջոց առաջարկեց նաև բնիկ փոքր-ժառանգներու բազմապատկումն և բնիկ հողատիրութեան քաջալերումն։ Առաջարկեց որ ձեռնհաս քննիչ յանձնաժողով մը թէ՛ ի Փարիզ և թէ յԱլժէրի լրջօրէն ուսումնասիրէ ալժէրական խնդիրն, և երկրին բարեկեցութեան համար նորանոր միջոցներ առաջարկէ։ Պ. Ժիւլ Ֆէրրի այսպէս կը խօսէր յետ անձամբ տեսնելու և ուսումնասիրելու զԱլժէրի, և իւր բանախօսութիւն մեծապէս գնահատեցաւ։ Ալժէրիի ընդհանուր կուսակալ Պ. Թիռման ճառէն երեւցաւ թէ ուրիշ օտար տարրեր որք Ֆրանսացիներէն աւելի բազմաթիւ են յԱլժէրի, ինչպէս Իտալացիք, Մալթէցիք և Սպանիացիք, այնպիսի մշակութիւններ և արհեստներ ի գործ կը կատարեն որոց տակաւին չեն պարապիր ֆրանսացի գաղթականք, և հետեւապէս ֆրանսական կառավարութիւնը չի կրնար օտար տարրերոյ հակառակ ընթացք մը բռնել Ալժէրիի մէջ։ Պ. Թիռման բացարձակ հերքեց այն ամբաստանութիւն թէ գերութիւն կամ ստրկութիւն դեռ եւս գոյութիւն ունի եղեր յԱլժէրի, կամ թէ Ալժէր քաղաքին առեւտրական սենեակն, իբրեւ երկրին բարեկեցութեան միջոց, պահանջեր է վերահաստատումն գերեվաճառութեան։ Առանց քուէարկութեան միահամուռ որոշուեցաւ կազմել յանձնաժողով մը Ալժէրիի կազմակերպութեան և նոյն գաղթականութեան վերաբերեալ օրինաց քննութեան համար։

—)(169)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

—Կրնամ յուսալ որ պիտի յաջողիք։ Աղէկ միտքս ինկաւ, շնորհակալութիւններ ունիմ ձեզ ընելու։

—Ինչո՞ւ։

—Այն նամակին համար զոր գրել տուեր էք օրիորդին։

—Պարոն դերակոմսը գո՞հ է։

—Եթէ գոհ չըլլայի, գովեստներ չէի ըներ ձեզ։ Հիմայ, կրնաք մեկնիլ։ Ուրիշ բան չունիմ ըսելու։

Լա Կռէյլ դուրս ելաւ։ Ցանկապատին մէջ, տունէն քանի մը քայլ հեռու, Բոլիպոէ վայրկենէ մը ի վեր կը սպասէր, իր կառքին վրայ նստած։ Լա Կռէյլ կառքը մտաւ։ Ձին զգաց մտրակին հարուածն և ճամբայ ելաւ։ Բաց պատուհանին առջեւ կայնած, դերակոմսը տեսաւ կառքին հեռանալը, ճանկապատէն դուրս ելլելը և ընդհուպ ծառերուն մէջ անհետանալը։

—Հիմայ, սպասենք, մրմնջեց։

ԺԵ

ՕՌՕՌԻ ՆԱՄԱԿԸ

Ամբողջ առաւօտը վազվռտելէ վերջը, տեղեկութիւններ ձեռք ձգելու համար զորս, աւա՜ղ, ոչ ոք կրնար տալ իրեն, Լաւէռի կոմսուհին տուն դարձած էր ժամը մէկէն քիչ մը առաջ, վաստակաբեկ, խոնջութենէ ոգեսպառ և վերջի ծայր յուսահատ։ Ուժ ունեցած էր սակայն իր համեստ ճաշը պատրաստելու։ Սեղան նստած էր և քիչ մը կերած էր, առանց ախորժակի, թէև առաւօտուն բան մը չէր կերած։ Ամեն վայրկեան արցունքները, հեծեծանքները կը խեղդէին զինքը։ Իր աղջկան անյայտացումէն ի վեր, խեղճ մայրը ուրիշ բան չէր ըներ այլ եւս բայց եթէ լալ և հեծել։ Եթէ քաջութիւն ունէր ամեն օր քիչ մը կերակուր ուտելու, պատճառն այն էր որ կը զգար հարկաւորութիւնն իր ուժերը պահելու որք կը սպառնային բոլորովին կորսուելու։

Դեռ սեղանի վրայ էր, գլուխը ձեռքերուն մէջ առած, և յորդառատ արցունք կը թափէր, երբ երեք թեթեւ հարուածներ իր դրան զարնուելով զինքը սարսռացուցին։ Իսկոյն ցատկեց ոտքի ելաւ։

—Չեմ խաբուիր, ըսաւ ինքնին, իմ սենեակիս դուռն է որ զարկին։

Ականջ դրաւ և լսեց սրահակին վրայ, իր դրան առջեւ, ոտնաձայնի պէս բան մը։

Անմիջապէս, քանի մը անգամ դէմքին վրայ անձեռոց մը քսեց, արցունքներուն հետքը ջնջելու համար, յետոյ գնաց դուռը բացաւ։

Լա Կռէյլ ներս մտաւ խոնարհութիւն մը ընելով։

Այդ պառաւ և ահռելի կերպով տգեղ կինը տեսնելով, որ անծանօթ էր իրեն, կոմսուհին դէպ ետեւ քաշուած էր որպէս թէ սարսափ զգար։

—Ի՞նչ կ'ուզէք, տիկին, ըսաւ։

—Տիկին Տիւռան. դո՞ւք էք տիկին Տիւռանը։

—Այո, ես եմ. ի՞նչ ունիք ըսելու։

—Է՛հ, ահա ըսելիքս. գեղացի եմ ես, Բարիզի մօտերէն. և նամակ մը կը բերեմ ձեզ, պատասխանեց Լա Կռէյլ, երկու քայլ առնելով դէպ յառաջ։

—Նամա՞կ մը։

—Այո, և ահա այդ նամակն, ըսաւ պատգամաւորուհին նամակն հանելով զայն պահած տեղէն։

—Ի՞նձ յանձնուելու պիտի ատիկա։

—Առ տիկին Տիւռան, Տավի փողոց, թիւ 6, ի Պաթինեօլ։

—Ո՞վ տուաւ ձեզ։

—Մանկամարդ և գեղանի օրիորդ մը։

Կոմսուհին իսկոյն իր աղջկան վրայ մտածեց և բուռն վրդովում մը զգաց։

—Տուէք, շուտ տուէք, ըսաւ յուզումէն դողդղացող ձայնով մը։

—Դուք էք տիկին Տիւռանն, այնպէս չէ՞։

—Ըսի արդէն թէ այո։

—Որովհետեւ օրիորդը շատ մը յանձնարարեց ինծ որ այդ տիկնոջ միայն տամ այս նամակը։

—Կը կրկնեմ, ես եմ տիկին Տիւռանը։

—Ուրեմն ահա նամակը։

Կոմսուհին առաւ զայն դողդողուն ձեռքով մը։ Աչքովը չափեց պահարանին վրայ գրուածն, և դիւրաւ ճանչցաւ գիրը։ Օռօռի ձեռքն էր, իր պաշտելի աղջկան ձեռքն էր որ այն տողերը գրած էր։ Ուրախութեան ճիչ մը ելաւ իր կուրծքէն։ Դուռը գոցեց և աթոռ մը ցոյց տալով Լա Կռէյլին,

—Նստեցէք, տիկին, ըսաւ։

Այն ատեն, դողդղալով, պահարանը պատռեց և նամակը բացաւ, բայց աչքերն արցունքներով սքօղուած էին. ստիպուեցաւ զանոնք սրբել և պատուհանին մօտենալ կարդալ կարենալու համար։ Այսպէսով կռնակը կը դարձնէր Լա Կռէյլէն, որ նստած ըլլալով, կարծես չորս կողմը նայելով համեստ կահ կարասիքին ցուցակը կը հանէր։

Կոմսուհին նամակն իր շրթներուն տարաւ, յետոյ սկսաւ կարդալ։ Առաջին տողերէն սկսեալ բուռն յուզում մը զգաց և ստիպուեցաւ զօրաւոր ջանքեր ընել մինչեւ վերջը հասնելու համար առանց հեծկլտալու։

Չգոհանալով առաջին ընթերցմամբ մը, երկրորդ անգամ կարդաց զայն։ Ա՜հ, արդարեւ իր աղջիկն էր, և ոչ թէ իր աշակերտուհին, որ կը խօսէր այդ նամակին մէջ, իր սիրտն ամբողջապէս բանալով։ Այո, իր զաւակն էր որուն կեանք տուած էր նախ և ապա իմացականութիւն, իր զաւակն որու միտքը սնուցած և սիրտը կազմած էր իրենին իսկութեամբը, իր զաւակն էր որ կը կոչէր զինքն եւ թեւերը կը բանար իրեն։ Ի՜նչ գորով, ի՜նչ խանդաղատանք այդ երկու էջ գրուածքին մէջ։ Կարծես թէ Օռօռի հոգիէն մնացած ճիչ մըն էր, որդիական սիրոյ երգ մը։

Կոմսուհին նորէն նամակն իր շրթանց տարաւ և սիրով համբուրեց զայն։ Յետոյ անմիջապէս ինքզինքին տէր ըլլալով նորէն, դէպ ի պատգամաւորուհին դարձաւ։

—Գիտէ՞ք ինչ կը պարունակէ այս նամակը, հարցուց անոր։

—Ոչ, տիկին, բայց քիչ մը միտքէս կ'անցունեմ թէ ինչպէս բան ըլլալու է, օրիորդին ըսած խօսքերուն համեմատ։

—Խօսեցա՞ք իրեն հետ, գոչեց կոմսուհին։

—Օ՜հ, այո, խօսեցայ։

—Ի՞նչ ըսաւ ձեզ։

—Իրաւ որ շատ լաւ չեմ յիշեր, թէ դուք իր դաստիարակուհին էք եղեր, թէ իր երկրորդ մայրն էք, թէ իր ամբողջ սրտովը զձեզ կը սիրէ, վերջապէս, ի՜նչ գիտնամ, շատ մը բաներ որոնք միտքս չմնացին։

—Ո՞ւր է ինքը։

—Օ՜հ, Բարիզէն շատ հեռու չէ։

—Այո, ըսիք ինծ թէ Բարիզէն հեռու չէ. բայց ո՞ւր. ի՞նչ կը կոչուի այդ տեղը։

—Տիկին, շիտակն ըսելով չեմ գիտեր ինչ է անոր տեղին անունը. անտառին մէջտեղը տուն մըն է։

—Ի՞նչ անտառ։

—Չգիտեմ. հոն տեղն անտառ կ'ըսեն, ուրիշ անուն չեն տար։

—Ի՞նչպէս կրցաք տեսնել այդ աղջիկը։ Ի՞նչպէս կրցաւ այս նամակը տալ որ բերիք ինծ.

—Ատիկա դժուար չէր, տիկին Տիւռան, քանի որ ես ալ անոնց տունէն եմ։

—Ի՜նչ, դուք այն տան մէ՞ջ էք ուր այդ աղջիկը կը գտնուի։

—Այո, տիկին, ես և էրիկս։

—Սպասաւո՞ր էք հոն։

—Տան պահապաններն ենք, գրեթէ սպասաւոր։

—Հասկցայ, ըսաւ մտքէն կոմսուհին։ Բարձրաձայն յարեց.

—Տէրերնուդ անունն ի՞նչ է։

—Ոչ էրիկս, ոչ ես գիտենք իր անունը, որովհետեւ շատ քիչ անգամ կը տեսնենք զինքը, օտար երկիրներ ճամբորդութեան կ'երթայ։

—Տան մէջ մինա՞կ էք։

—Բոլորովին մինակ չենք հիմայ, քանի որ օրիորդը կայ։

—Այդպէս է։ Ուրեմն դուք գիտնալու էք թէ ինչպէս զայն ձեր տունը բերին, ո՞վ բերաւ զայն և ինչու համար։

—Ես, իմ բարի տիկինս, ես շատ բան չեմ կրնար ըսել ձեզ, իմ էրիկս այդ մասին ինձմէ աղէկ գիտէ։

—Թող ըլլայ. գիտցածնիդ ըսէք։

(Շարունակելի)

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

Պ. Մինքիեւիչ հանրածանօթ լեհ հեղինակն, որ Զանզիպար գացած էր, Պակամոյօյէ դէպ ի Խաւարակուռն Ափրիկէ ուղեւորեցաւ, ափրիկեան կեանքը քաղելու ընդարձակ վէպ մը գրելու առաջադրութեամբ։

ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ

Հին Չեխ կուսակցութեան պարտեալ պետք, որոց ամէն աթոռները կորզեցին երիտասարդ Չեխք, յայտարարութիւն մը կը խմբագրեն, որով չեխ ազգին պիտի ըսեն թէ կը զգան թէ ազգը տարբեր քաղաքականութիւն մը կը պահանջէ իւր շահուց պաշտպանութեան համար, և խոնարհելով ազգային կամաց առջեւ, կը հրաժարին խորհրդարանական կեանքէ, գէթ առ այժմ, բայց պիտի չդադրին սիրելէ և պաշտելէ իրենց ազգն և իւր հանրային շահեր, ինչ եղանակով որ կարենան յետ այսորիկ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ումպէրթօ Թագաւոր յայտարարեց իւր նոր նախարարութեան թէ պատրաստ է իւր անձնական գանձուն եկամտոյն չորս միլիոն ֆրանք զեղչել յօգուտ ելմտական բարւոքման երկրին։ Բայց նոր նախարարք յանձն չառին, խորհելով թէ Իտալիոյ արքայական գերդաստանին ծախքն եւրոպեան ամէն արքայական գերդաստանի ծախքէն նուազագոյն է և ուրիշ երկրաց մէջ տիրող դրութեան հակառակ, Իտալիոյ Թագաւորը պարտաւոր է հոգալ արքայական պալատաց, դղեկաց, ամարանոցաց, պարտիզաց և այլ արքունի կալուածոց պահպանումը։ Բաց աստի, Ումպէրթօ Թագաւոր, իւր ծախքէն շատ մը բան զեղչելով, ամէն տարի կլոր գումար մը կը հատուցանէ՝ ջնջելու համար իւր հօր թողած ահագին պարտքերն։

* * *

Իտալացի ոստիկանութեան տեղակալ Լիվրակի, որոյ ձերբակալումը ծանոյց երբեկի հեռագիրը, Մասուայէ փախած էր, ուր քանի մը Արաբներու և քարտուղարի մը հետ, աճելի անգթութիւններ գործած է տեղացւոց վրայ, գործեր որոց վրայ հարցաքննդում եղաւ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ։ Լիվրակի ենթնայեան նկուղի մը մէջ խոշոր տակառի մը տակ պահուըտած գտնուեցաւ։

Ե՛ԳԻՊՏՈՍ

Եգիպտացի զօրաց հրամայող անգլիացի սպարապետն յանձնարարեց Սուաքինի և Թոքարի միջեւ (50 մղոն) հեռագրական թելի մը հաստատումը, յորմէ կը մակաբերուի թէ այս գաւառ Սուտանի Տէրվիշներուն կամ Խարթումի Էմիրին մարդոց դէմ ապահովեալ վիճակի մէջ կը գտնուի այժմ։

—Ի Մանսուրա Նեղոսի վրայ կամուրջի մը շինութեան գործն յանձնուեցաւ ֆրանսական ընկերութեան մը, որ պիտի շինէ նաեւ Եմպապէի նոյնչափ կարեւոր կամուրջն։ Անգլիական ընկերութեան մը ձեռօք յԵգիպտոս կատարուած ճարտարագործական միակ կարեւոր ձեռնարկն է այժմ Աղեքսանդրիոյ նաւահանգստին բերանը գտնուող աւազներու մաքրուիլը, բայց Անգլիոյ գործաւորաց և գործատեարց անհամաձայնութեան պատճառաւ այս գործ յուսացուածին չափ շուտ յառաջ չերթար։

ԱԶԳԱՅԻ՛Ն ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութեանն առթիւ երեկ ընդունելութիւնք կատարուեցան Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ։

Առաւօտուն Մայր եկեղեցւոյ քահանայք, դպրաց դասը, Թաղական խորհուրդն և մայր վարժարանի աշակերտք խմբովին Պատրիարքարան գնացին և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով շնորհաւորեցին Ն. Ամենապատուութեան անուան տօնախմբութիւնը։ Ցետոյ Ազգային Ժողովոյ Մայր Դիւանը, Կրօնական ու Քաղաքական Ժողովոց անդամք, եկեղեցական հարք և երեւելի ազգայինք Պատրիարքարան երթալով շնորհաւորեցին Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութիւնը։

Գաւառաց առաջնորդներէն կողմէ եւս երեկ շնորհաւորական հեռագրեր հասան առ Ն. Ամենապատուութիւն։

Քաղաքական Ժողովն իւր նախընթաց օրուան նիստին մէջ ի միջի այլոց նկատողութեան առաւ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան մէկ յայտագիրն և [illegible], արտօնեց զայն շարունակել այն հանգանակութիւնն որուն ձեռնարկած էր ի նպաստ մատակարարութեան և վերաշինութեան ծախուց Ազգ. Հիւանդանոցի։

Տնտեսական Խորհրդոյ շաբաթական նիստը յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ տեղի պիտի ունենայ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ

Ի նպաստ Օրթագիւղի Հռիփսիմեանց և Նեկտարինեան վարժարանին Ընտանեկան երեկոյթը տեղի ունեցաւ երեկ գիշեր ամենափայլուն յաջողութեամբ և շքով։

Վաղուան թուով պիտի հրատարակենք այդ գեղեցիկ երեկոյթի նկարագրութիւնը։

Հանգուցեալ Գէորգ էֆէնտի Փանոսեանի յուղարկաւորութիւնն ու թաղումը տխուր հանդիսաւորութեամբ կատարուեցաւ երէկ առաւօտ ի Պէյիւքտէրէ։ Ժամ 5ին դագաղն հանուելով հանգուցելոյն բնակարանէն, մեռելակիր քառաձի կառքի մը մէջ դրուեցաւ, ազգականաց եւ բարեկամաց կողմէ ղրկուած բազմաթիւ պսակներով ծածկուելով, և ճանբայ հանուեցաւ դէպ ի գիւղին եկեղեցին։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Գեր. Խորէն Նար-պէյ Արքեպիսկոպոս, Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեան, չորս վարդապետք և բազմաթիւ քահանայք։ Թափօրին առջեւէն կ'ընթանային գիւղին Թաղապետական չավուշներն որոց կը հետեւէին աղջկանց վարժարանի աշակերտուհիք՝ պսակներու մէկ մասն ի ձեռին կրելով։ Դագաղին կը հետեւէին սգակիր՝ հանգուցելոյն որդիք Աղեքսանդր և Օննիկ էֆէնտիք Փանոսեան և փեսայն Գրիգոր էֆէնտի Շամտանճեան, շրջապատեալ խուռն բազմութեամբ պատուաւոր ազգայնոց և օտարաց։ Ցունաց եկեղեցւոյն առջեւ քահանայք կ'սպասէին ի յարգանս յիշատակի հանգուցելոյն որ գիւղին յոյն հասարակութեան եւս յարգանքը կը վայելէր։ Անդ կանգ առաւ թափօրն, և յոյն քահանայք՝ զգեստաւորեալ՝ հոգեհանգստեան աղօթք արտասանեցին։ Ցոյն եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան կողմէ եւս պսակ մը դրուած էր դագաղին վրայ։

Մեռելական թափօրն իր ճամբան շարունակելով հասաւ ի Ս. Հռիփսիմեանց եկեղեցին ուր յետ պատարագութեանց, Գեր. Իզմիրլեան Սրբազան խօսեցաւ դամբանականը, նկարագրելով հանգուցելոյն օրինակելի կեանքն իբր հայր ընտանիքի և սըր բարեպաշտ։

Ցետ դամբանականին, դագաղն հանուելով եկեղեցիէն փոխադրուեցաւ գիւղին գերեզմանատունն ուր ամփոփուեցաւ յատուկ դամբարանի մէջ զոր հանգուցեալն ի կենդանութեան իւր իսկ ձեռօք պատրաստել տուած էր։ Ցուղարկաւորաց մեծագոյն մասը կառքերով հետեւեցան մեռելակիր կառքին մինչեւ ի գերեզմանատուն, վերջին յարգանք մը մատուցանելու պատուական ծերունւոյն յիշատակին և իրենց վշտակցութիւնն յայտնելու սգակիր որդւոցն՝ Մեծ. Փանոսեան եղբարց և փեսային՝ Մեծ Գրիգոր էֆ. Շամտանճեանի։

«ԾԱՂԻԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ ԱՐՏՕՆ ՏԷՐ ԱՆՏՈՆ
ԵՒ
ՁԻՆԻ'ԿՆ. ՎՐԲԺ. ՌՈՒՔՍ ԷՖ. ՆԵՐՈՒԻ ՄԱՅՐ

ՀՌԻՓՍԻՄԷ ՍԱԳՍՅԵԱՆ

Ցետ կարճատեւ հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացու կեանքը ի հասակի 65 ամաց, ի խոր և անմխիթար սուգ համակելով իւր որդիքը, որոնք ամենախորին տխրութեամբ և սգով կը հրաւիրեն իրենց ազգականներն ու բարեկամներն յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին, որ պիտի կատարուի այսօր, (ուրբաթ), ժամը 10 ին, (ըստ թրքաց), ի Սուրբ Ցովհան Ոսկեբերան Եկեղեցւոյ, ուր արդէն փոխադրեալ է հանգուցելոյն մարմինը։

Բերա, 28 փետրվար 1891

ԽԻԿԱՐ

Ամբողջ Թիւերն՝ երեք հատորի մէջ ամփոփուած՝ կը վաճառուին երեք մէճիտի, ջրավաճառ Պօղոս աղայի քով։ Տասն և եօթը օրինակ միայն մնացած է։ 2—5

ՆԵՐՔԻ՛Ն ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ
ՕՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Եդեսիոյ (Ուրֆա) գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Զիհա պէյ, կառավարիչ Լաթաքիոյ։

Լաթաքիոյ գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Հասան Րիզա էֆէնտի, կառավարիչ Եդեսիոյ։

Տուրանի Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Արիֆ էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի Նախորդ օգնական Լէսքովիքի։

Սանիյէ Միւթեմաիզի աստիճան տրուեցաւ Հալէպի արքունի կալուածոց տնօրէնի փոխանորդ Զիհա էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Սուրիոյ նահանգին թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Մուհիտտին պէյի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սպանիոյ մաքսային վերատեսուչ Տօն Ժուան Նավարօի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ մավզերեան հրացաններու քննիչ յանձնաժողովին մասնագէտ պաշտօնեայ տեղակալ-գնդապետ Մահմուտ պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ նոյն յանձնաժողովոյ քարտուղար Հիւսնի էֆէնտիի և Պաֆրայի գայմագամ Մուսա պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պոլու գաւառին Համիտիյէ գաւառակին գայմագամ Պէքիր Բեամի էֆէնտիի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն և Վսեմ. խորհրդականն երեկ պահ մը խորհրդակցեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Ոստիկանութեան Նախարար Նազըմ պէյ երեկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Սպանիական կառավարութիւնն Իզապէլ Լա Քաթոլիք պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Վեհ. Սուլթանի երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ

Երեկ մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարուեցաւ Բ. Դրան ու կառավարական այլ պաշտօնատանց քարտուղարներու և պաշտօնէից ինչպէս նաեւ բժշկական վարժարանի ուսուցչաց և աշակերտաց։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Զրոյց մը կը շրջի թէ Պոլսոյ ու Ղալաթիոյ վաճառականներէ ու սեղանաւորներէ ոմանք իրենց վճարումները դադրեցուցած են մեծաքանակ բացերով։ Սակայն կարծողներ կան թէ չափազանցեալ եղած ըլլայ այս զրոյց։

Եուտա Լէվի Բէզազճօղլու, որուն 150,000 ոսկի բացով սնանկանալը ծանուցուեցաւ, 8000 ոսկի կը պարտի Օսմ. Կայս. Պանքային, 9000 ոսկի՝ Ավրամ Լէվի ընկերութեան, 20.000 ոսկի՝ Քրէտի Լիոնէ դրամատան և 4000 ոսկի՝ Պառնաթեան ընկերութեան։

Այս սնանկութեան պատճառ կը համարուի ի Լոնտոն Պէրինկ եղբարց ծանօթ ձախողումը։ Բէզազճօղլուէ պահանջք ունին նաեւ բազմաթիւ հրեայ սեղանաւորներ և վաճառականներ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Տպագրական Տեսչութեան կողմէ հետեւեալներն հաղորդուած են ի հրատարակութիւն։

Բաղէշէն, Ենկիւրիէն, Տիարպէքիրէն, Խարբերդէն, և Տրապիզոնէն փետրվար 27 թուականաւ եկած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ այդ նահանգաց մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

* * *

Պոլսոյ Նախնական դատարանի պատժական երկրորդ ճիւղն յետ այսօրիկ առաւօտները ժամ 5ին բացուելով դատավարութեան պիտի սկսի։ Ամէն անոնք որք կոչնագրոյն մէջ նշանակեալ ժամուն դատարանին չը ներկայանան օրինաց տրամադրութեան պիտի ենթարկուին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Նախընթաց օր բժշկական վարժարանին մէջ քննութիւն կատարուելով հետեւեալ հայ ուսումնաւարտք դեղագործութեան վկայական ստացան։

Ցովսէփ էֆէնտի Ս. Ճէլալեան Պոլսեցի, Ցակոբ էֆէնտի Ասատուրեան Պոլսեցի, Գէորգ էֆէնտի Էնֆիէճեան Պոլսեցի, Նշան էֆէնտի Սէրտարեան Պոլսեցի, Կարապետ էֆէնտի Գալուստեան Ադրիանուպոլսեցի և Վալանթէն էֆէնտի Նալբաս Ադրիանուպոլսեցի։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ցունաց Պատրիարքարանի խառն ժողովոյ անդամոց չորսին պաշտօնավարութեան պայմանաժամն աւարտած ըլլալով, յառաջիկայ մարտ 24ին ընտրողական ժողով պիտի գումարի այդ չորս անդամոց տեղ նորեր ընտրելու համար։

* * *

Քոնսթանթինուբօլիսի մէջ կը կարդանք թէ Երուսաղեմայ Ցունաց Պատրիարքարանի կողմէն Բ. Դրան ղրկուած պատրիարքական ընտրելեաց ցանկէն երեք անուններ ջնջուելով ցանկն յԵրուսաղէմ վերադարձուեր է և թէ ընտրութիւնը նախընթաց օր պիտի կատարուէր։

ՉԻՔԱԿՕԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մայրաքաղաքիս ամերիկեան դեսպան Պ. Սալամոն Հիրշ ծանուցագիր մը ղրկելով Արտաքին գործոց նախարարութեան, հրաւիրած է կայս. կառավարութիւնը մասնակցել, 1893 ին ի Չիքակօ բացուելիք արուեստահանդէսին։

ԿՇՌՈՒԻ ՏՈՒՐՔԸ

Քաղաքապետութիւնն, որ այս օրուընէ սկսեալ ուղղակի ինք պիտի գանձէ կշռոյ տուրքը, պատրաստել կուտայ այդ տրոց գանձման պահուն տրուելիք անդորրագրերն և այլն։ Այդ գործին համար յանձնաժողով մը եւս կազմուած է։ Արդէն պատրաստուածներն երեկ յանձնուեցան Քաղաքապետութեան։

Կշռոյ տրոց վարչութեան առաջին արկղակալ անուանած է Ստեփան էֆէնտի Գոլոլեան։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Երէկ գիշեր պարսկական դեսպանատան մէջ ի Պոլիս շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Մաբեյնի վերատեսուչ Հասան Ֆեհմի փաշա, ֆրանսական դեսպանը, եղբայրը, հոլանտական դեսպանը, Հապէ փաշա ու կինը, Գարատաղի գործակատարն և դեսպանատանց ոմանց պաշտօնեայք և այլք։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ

Երէկ ծանուցած էինք թէ Թուրքիոյ և Գերմանիոյ միջեւ կնքեալ առեւտրական դաշնագիրն այսօրուընէ սկսեալ գործադրութեան պիտի դրուի, սակայն Սթամպ կ'ըսէ թէ այդ դաշնագիր՝ միւս տէրութեանց հետ կնքելի առեւտրական դաշնագրոց հետ գործադրութեան պիտի դրուի։

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Օսմանեան արուեստական ցուցահանդէսին մէջ դրուելիք նիւթերէն գանձելի տարեկան վարձքն հետեւեալ կերպիւ որոշուած է։

Արուեստահանդէսին իւրաքանչիւր մասին մէջ ի ցոյց դրուելիք նիւթերու համար վարձք մը պիտի առնուի իւրաքանչիւր նիւթի գրաւած տեղին համեմատութեամբ։ 150 ղրուշ՝ քառակուսի մէկ մեդրի համար, 100 ղրուշ՝ ¾ քառակուսի մեդրի համար, 75 ղրուշ՝ կէս քառակուսի մեդրի համար և 50 ղրուշ ¼ քառակուսի մեդրի համար։ ¼ քառակուսի մեդրէն պակաս տեղ գրաւող նիւթերու համար դարձեալ 50 ղրշ. պիտի առնուի։ Ի ցոյց դրուելիք նիւթերու բարձրութեանը համար եթէ առաւելագոյն քանակութիւն մէկ մեդր որոշուած ըլլալով, մէկ մեդրէն աւելի բարձրութիւն ունեցողներէն քառակուսի մեդրի համեմատութեամբ սոյն սակագնոյ համաձայն, վարձ պիտի առնուի։ Ամէն անոնք, որք կը փափաքին իրենց նիւթերուն համար մասնաւոր տեղեր յատկացնել ցուցահանդէսին մէջ, պարտին նախապէս ցուցահանդէսի վարչութեան ցոյց տալ այդ տեղի յատակագիծն։ Այդ կարգի մասնաւոր տեղերու համար որոշեալ վարձք պիտի առնուի, զոր վարչութիւնը պիտի որոշէ։

Կէս ոսկիէն վար չըլլալու պայմանաւ, տարեկան վարձք մը պիտի առնուի ցուցահանդէսին մէջ դրուելիք ծանուցումներէ, յայտարարութիւններէ և այլն, իրենց ձեւին, գրաւելիք տեղւոյն և տեւողութեան ժամանակամիջոցին համեմատութեամբ։ Ցուցահանդէսին բաժանորդ եղող անձանց ինչպէս նաեւ ցուցահանդէսին մէջ նըմոյշ ունեցող անձանց ծանուցումներու և այլնի վարձքէն հարիւրին քսան և հինգ զեղչ պիտի ըլլայ։ Մեծ քանակութեամբ նմոյշ ղրկողներէն ալ յարմար քանակութեամբ զեղչ մը պիտի ըլլայ։

Այս սակագին պիտի կրնայ ապագային բարեփոխուիլ եթէ փորձառութեամբ հարկ դատուի։

—Բ. զօրաբանակին (Ադրիանուպոլիս) հրամանատար Վէյսէլ փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։

—Նախընթաց գիշեր Չէյթուն Պուռնի առջեւ անգլիական շոգենաւ մը խրեցաւ։ Այս շոգենաւ Միջերկրականէն Կ. Պոլիս կուգար։

—Դ. զօրաբանակի դեղագործներէն Նորկաքի էֆէնտի, որ հիւծախտի դէմ դեղ մը գտած ըլլալով մայրաքաղաքս եկած էր, անցեալ օր Սկիւտարի մէջ Նաւամատոյցին մօտը գտնուած պահականոցին առջեւ յանկարծական տկարութիւն մը զգալով գետին ինկաւ։ Պահականոցէն օգնութեան փութալով հարկ եղած խընամքներն ըրին Նորկաքի էֆէնտիին, որ քիչ յետոյ սթափեցաւ։

—Գոնիայի Համիտ գաւառն յետ այսօրիկ կայս. հրամանաւ՝ Համիտ Աբատ պիտի կոչուի։

—Արտաքին գործոց նախարարութեան Մէքթուպճի և օտար մամլոյ դիւանին տնօրէն Միւնիր պէյ երեք օրէ ի վեր հիւանդ է։

—Կայս. հրամանաւ՝ յետ այսօրիկ օտար երկրաց մէջ գտնուող օսմանեան բոլոր դեսպանատանց մէջ մէկ մէկ իմամ պիտի գտնուին, որք հազար հինգ հարիւր ղրուշ ամսաթոշակ և ամսական հազար ղրուշ ալ ծախուց փոխարէն պիտի ստանան։

—Անատօլուի նախկին Գազասքէր Կուրտճի Շէրիֆ էֆէնտի, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, նախընթաց գիշեր մեռաւ և յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երեկ։ Կայս. հրամանաւ՝ յուղարկաւորութեան ծախքը վճարուեցաւ կայս. մասնաւոր Արկղէն։

—Կայս. հրամանաւ՝ Համիտիյէ մզկիթին առջեւ ձրի ջուր բաշխելու յատուկ շէնք մը և վրան ալ ժամացոյց դրուելու յատուկ աշտարակ մը պիտի կառուցուի։

ԱԶԴ

Գատը գիւղի Արամեան երկսեռ վարժարանց համար Չափագիտութեան քաջ հմուտ միայն դասատու մը կ'ուզուի։

Դիմել ի վարժարան յառաջիկայ ուրբաթ և շաբաթ առաւօտ։ 2—2

ԱԶԴ
ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻ

Կը ծանուցուի Պ. Բաժնէտեարց թէ Ռէժիի Վարչական խորհուրդը որոշած է իւր 1891 փետր. 13/25ի նիստին մէջ վճարուած դրամագլխին վրայ 100 ին 6 բաժնել, ի հաշիւ շահուց եօթներորդ տարեշրջանի (1890 մարտ—1891 փետր.)

Ըստ այս որոշման, 7 թիւ կտրոնին ի հաշիւ պիտի վճարուի.

Պերլին, Բարիզ, Վիեննա	Ֆր.	12
Լոնտոն	Անգ. ոսկ.	0,9,7 1/2
Կ. Պոլիս	Ոսկեդրամ	52,80

սկսեալ 1891 մարտ 8/20է սոյն ի ստորեւ նշանակեալ հաստատութեանց մէջ ուր հարկաւոր պօռտըրօները բաժնէտեարց տրամադրութեան ներքեւ դրուած են։

Ներկայանալի կտրոնները՝ ընկալագրոց փոխարէն՝ հինգ օր վար պիտի դրուին, և 12 ֆրանքներու վճարումը հաստատող կնիքովը՝ պիտի դարձուին բաժնետեարց։

Կտրոններու վճարուելիք տեղերն են.

Կ. Պոլիս Բարիզ Լոնտոն	Օսմ. Կայսերական Պանքա
Պերլին	Պ. Պլայխրօտէր
Վիեննա	Քրէտիթ Անշթալթ, աւստրիական մասնաւոր ընկերութիւն վա. ձի, վաճառականութեան և ճարտարարուեստից համար։

ԱԶԴ
Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան

Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ մարտ 1/13էն սկսեալ, կէս առ հարիւր շահ պիտի վճարուի Օսմ. Հանրային պարտուց փոփոխեալ արժէթղթոց թիւ 15 կտրոններուն վրայ։ 3—4

ԹՐԱՄՈՒԷՑԻՑ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Որոշմամբ վարչական խորհրդոյ և համաձայն 32 և 33 րդ յօդուածոց կանոնագրին, բաժնետեարց ընդհ. ժողովն ի նիստ հրաւիրեալ է 1891 մարտ 19/31. երեքշաբթի, միջօրէէն յետոյ ժամ 1 ին, ի նոր կեդրոնատեղին ընկերութեան, Ղալաթիա, Բէրշէմպէ-Բազար Չընար փողոց թիւ 11։ Առնուազն 10 բաժին ունեցող բաժնետեարք որք կը փափագին ներկայ գտնուիլ այս ժողովոյն, պարտին՝ անոր գումարումէն տասն օր առաջ՝ յանձնած ըլլալ իրենց բաժնեթուղթերն ընկերութեան Սնտուկին, իսկ օտար երկիրներու բաժնետեարք՝ Ժ. Քամօնտօ և ընկերութեան ի Բարիզ, Լաֆայէթ փողոց, Թ. 31 (ըստ 37 րդ յօդ. կանոնագրի)։ Ընդհանուր ժողովոյ օրակարգն է

1. Վաւերացումն հաշուոց, հաշուեկշռին և նիւթեղինաց ցուցակին, ց31 դեկտեմբեր 1891։
2. Առաջարկ վարչական Խորհրդոյ շահուց յաւելեալ մասը բաժնեթղթոց գրլխավճարին յատկացնելու համար, վիճակահանութեամբ։
3. ընտրութիւն երկու անդամոց վարչական խորհրդոյ՝ կանոնագրի 18 րդ յօդուածի տրամադրութեամբ հրաժարելի երկու անդամոց տեղ։ 2—3

ՏՈՔԹՈՐ
Յ. ԷԼՄԱՍԵԱՆ

վկայեալ Փարիզու բժշկ. համալսարանէն
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲՈՅԺ
Ի Բէրա Մեծ փողոց Թիւ 247
[illegible]

Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի իւր բնակարանին մէջ ամէն օր կէս օրէն մինչ ի ժամ 3, (Ը. Ե.)։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանուին աղքատ հիւանդները։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը կը գտնուի առաւօտեան ժամը 10 էն մինչ ցերեկ (Ը. Ե.) ի Պոլիս Եէնի ճամի Թիւ 12 Վարդանեան դեղարանն ուր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատ հիւանդները։

250 6—30

ՄԷՃԷԼԼԷԻ ԱՀՔԵԱՄԸ ԱՏԼԻԷԷ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ
ՀԱՏՈՐ Բ.
[illegible]
[illegible], Երաշխաւորութիւն, և [illegible]

Թարգմանեց
Ա. ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԹՈԹՎԱՅԵԱՆ

Գրատունս պատիւ ունի ծանուցանելու արգոյ հասարակութեան թէ յառաջիկայ ամսոյ 15 էն ի վաճառ պիտի հանէ Օսմանեան քաղաքային Օրինագրքին հայերէն թարգմանութեան Գ. հատորն, որ այժմ պաշտօն. մամլոյ տակ կը գտնուի։

Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ հինգ հատորերէ, որոց Ա. և Բ.ն արդէն հրատարակուած են և մնացեալ Դ. և Ե. հատորներն ալ հետզհետէ պիտի հրատարակուին։

Մեր ազգայնոց նկատմամբ գործոյս ունեցած կենսական կարեւորութեան վրայ վերլուծել խօսիլ աւելորդ է, զի ամենեւին ճշմարտութիւն մ'է թէ ամէն օսմանեան հպատակ պարտի ծանօթանալ իւր երկրին քաղաքային օրինաց որովք կը վարէ իւր գործառնութիւնք։

Իւրաքանչիւր հատորի գինն է 10 դահեկան։

Բաժանորդ գրուիլ փափաքողք կրնան դիմել գրատունս և ամբողջ 5 հատորին համար վճարել 35 դահեկան կանխիկ, Անոնք որ արդէն ունին Ա. հատորն, 30 դահեկան միայն։ Ով որ տասն բաժանորդ գտնէ, մէկ օրինակ ձրի ստանալու իրաւունք պիտի ունենայ։

863 Կեդրոնական գրատուն
3—3 (Ն. Ա. ՊՕՂՕՍԵԱՆ)
Ի Զագմաճըլար, Փառս խան, Թիւ 59.

ՀԵՌԱԳԻՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ Ի ՓԱՐԻԶ

ՓԱՐԻԶ 12 մարտ.—Կը հաւաստեն թէ ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէ վաղն իրիկուն իւր մօտ հրաւիրած է Փարիզի սեղանաւորական մեծ հաստատութեանց տնօրէններն, անոնց աջակցութիւնը խնդրելու համար, որպէս զի փրկեն հանրածանօթ սեղանաւորական ընկերութիւն մը, որ անակնկալ հարուած մը կրած է Անգլիոյ և Արժանթինի Հանրապետութեան սեղանաւորական տագնապներէն։ Պէտք եղածն է իբր 60 միլիոն Ֆրանքի գումար մը գտնել՝ Սակարանին բացումէն յառաջ։ Հաւանօրէն այս գումար պիտի գտնուի անյապաղ։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԲԱՆԱԿ

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 12.—Փեթերսպուրկի ռուսերէն Լրագրոյն մէջ հրատարակեալ զինուորական յօդուած մը կ'ըսէ թէ Կովկասիոյ բանակը, պահեստից կազմակերպութենէն եաքն, այս տարի 200 հազար զօրք աւելի պիտի ունենայ։ Որովհետեւ այսչափ զօրք շատ է Կովկասիոյ համար, յօդուածագիրը կ'առաջարկէ անոնց մէկ մասը ղրկել արեւմտեան սահմանաց (Աւստրիոյ և Գերմանիոյ սահմանաց) վրայ։

ՍՈՖԻԱ 12.—Սաքս-Քոպուրկի Օկիւսթ իշխան և իւր որդին՝ ազգականք Ֆերտինանտ իշխանին, Սոֆիա եկան։

ՄԱՆՇԻ ՏԱԿԷՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԼՈՆՏՈՆ, 12.—Պատերազմական նախարարը ծանոյց թէ պիտի հակառակի Սըր Էտուարտ Ուոթի յառաջադրած ծրագրոյն՝ Մանշի ծովուն յատակին վրայ զոյգ մը խողովակներ հաստատելով անոնց մէջէն Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ երկաթուղի բանեցնելու մասին։

ՓԷՇԹԱ, 12 մարտ. Դանուբի սառոյցները շարժիլ սկսան. Ջուրը կը վազէ։ Ամէն վտանգ անհետացաւ։

ՊԷԼԿՐԱՏ, 12 մարտ.—Նոյէ Ֆրայէ Փրէսսէ կը հաստատէ այն լուր թէ Աղեքսանդր Թագաւորը Պ. Պ. Ռիսթիչի եւ Բաչիչի ընկերակցութեամբ հոկտեմբերի վերջը Փեթերսպուրկ պիտի երթայ ներկայ գտնուելու համար կայսեր և կայսրուհւոյն ամուսնութեան քսանհինգամեակին։ Սեւ Լեռան իշխանը նոյնպէս ներկայ պիտի գտնուի։

ՎԻԷՆՆԱ, 12 մարտ.—Պէրլինէ մասնաւոր հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Բոմանիոյ նահանգին բարձրագոյն նախագահ Հէտլիծ Թրաւձշլըր կոմս կրօնական և կրթական նախարար անուանեցաւ՝ Պ. Կոսլէրի տեղ որ հրաժարած է։

ՊՈՒՔՐԷՇ, 12 մարտ.—Երեսփոխանաց Ժողովն 2 միլիոնի գումար մը քուէարկեց խորհրդարանական նոր պալատի մը շինութեան համար։ 16ի դէմ 12 քուէով ելմտացոյցը վերջնապէս ընդունուեցաւ կառավարութեան առաջարկներուն համաձայն։ Ազատական երեսփոխան Պ. Ռիպարա՝ Պուքրէշի և Աթէնքի երկրորդական դեսպանութեանց ջնջումն առաջարկեց։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 1 Մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 1/8
3 » Բարիզի »	22 87 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

[illegible]	21 13
[illegible] »	— —
[illegible]	21 18
[illegible] »	21 19
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	84 35
» » ժամ 5ին	85 9

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	44 11/16
»	B »	25
»	C. »	21 18

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Օսմ.	Լր.	5 39
[illegible] ժէնէրալ	[illegible]	»	9 28
[illegible]	»	»	6 21
[illegible]	»	»	4 35
[illegible]	»	»	542 1/2
[illegible]		Ֆր.	78 5/8
Բաժնեթուղթ Լավրիօսի	Գ. Ն.		160

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 7
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	108
Իմբէրիալ	»	90 8
[illegible]	»	51 12
[illegible] թղթադրամ	»	7 68
[illegible] (ոսկի)	»	108 22
[illegible]	»	103
Հինգնոց	»	103
Մեթալիք	»	100 30
Թասֆիյէ	»	19
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	8—9

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 12 Մարտ, ժամ 4 վայր. 17 երեկոյ

[illegible] 3 %	95 27 1/2
» » 4 1/2 %	105 20
Օսմանեան [illegible] Սէրի Դ.	19 65
[illegible]	77 75
» [illegible] բաժնեթուղթք	348 75
[illegible]	625
Սօսիէթէ ժէնէրալ	145
[illegible]	797 50
[illegible] 5 %	94 70
[illegible] 5 %	454
[illegible] (1890)	435
[illegible] միացեալ	495
[illegible]	822 50

Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	468 75
Ռիօ Թէնթօ	571 25
Մէարիտիսօ	691 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23
Լոնտոն, 12 Մարտ, ժամ 6 վայր. — երեկոյ	
Անգլ. գոնսոլիտէ	97 1/8
Օսմ. » Սէրի Դ.	19 5/16
» » » Ա.	44 11/16
» » » Բ.	25
» » » Գ.	19 3/8
Փոխառութիւն 1877	103 1/2
Պանք Օթոման	14 13/16
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէյտ)	98
» առանձ. (փրեֆէրէնշըլ) 1890	93 5/8
Ռիօ Թէնթօ	22 5/8
[illegible] (փոխառ. [illegible])	102 1/2
Չիլիական 5 %	89 3/4
Մեքսիքօ »	71 3/4
Ռուսական 1889	99 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 475
Վիեննա, 12 Մարտ, ժամ — վայր. —	
Օսմանեան երկաթուղի	37 10
» Ռէժիի բաժնէթուղթք	156 25
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	115 15
» Փարիզի »	45 55
Պերլին, 12 Մարտ, ժամ — վայր. —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 32 1/2
» Փարիզի »	80 35
Ռուսաց թղթադրամ	239 25
Օսմանեան երկաթուղի	79 80
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Գ.	19

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 11 Մարտ, ժ. — վ. — երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 30
Օսմանեան քոնսոլիտէ Գ.	19 70
Օսմանեան երկաթուղի	78
Օսմ. Ռէժի	350
Բրիօրիթէ թիւրք	435 62 1/2
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	468 75
Պանք Օթոման	626 25
Ռիօ Թէնթօ	572 50
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	147 50

ՆՈՐ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԲՆԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
Գ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ

Կը գտնուի ամէն հայ գրավաճառաց քով։ Գին 6 դահեկան։ 865

ԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐ
ՌՈՒՍԱՀԱՅՈՑ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԲԱԹՈՒՄ, 11 փետր.

Շատ հետաքրքրական երևոյթ մի կատարուեցաւ վերջերս Թիֆլիսի մէջ, որ առանձնապէս արժանի է ուշադրութեան։ Ընտրութեան պայքարներու ձայներ ամէն ժամանակ և ամէն կողմէ կը լսուին։ Ցայտնի է թէ ի՞նչ մեծ մաքառումներ կը պատահին այս առթիւ Անգլիոյ, Գաղղիոյ և առհասարակ բոլոր սահմանադրական երկիրներու մէջ։ Բայց հազիւ թէ այնքան տաք և ուժգին հակառակութիւններ տեղի ունեցած են (ի բաց առեալ միմեանց գլուխ կոտրելը) մի որ և է տեղ, որքան այս պատահեցաւ Թիֆլիսի մէջ, վերջին քաղաքային ընտրութիւններու ժամանակ։

1891-4 քառամեակի համար Թիֆլիսի parlement-ի այսինքն քաղաքային երեսփոխաններու խորհրդարանի (դումա) համար 72 անդամներ պիտի ընտրուէին։ Իսկ խորհրդարանն իր կողմէն պիտի ընտրէր Թիֆլիսի քաղաքագլուխը ([illegible])։ Եւ ահա սկսաւ պայքարը։ Ո՞րո՞նք պէտք է ընտրուէին քաղաքային երեսփոխան և ո՛վ պիտի լինէր քաղաքագլուխ։ Ժողովրդեան մի մասին մէջ, որ բաղկացած էր գլխաւորաբար վրացիներէ, խիստ դժգոհութիւն կ'երևար ներկայ Մատինեան վարչութեան դէմ։ Այնքան ժամանակէ ի վեր հայերն էին իշխող քաղաքային գործերու վրայ, վրաց նախկին մայրաքաղաքի մէջ։ Վրացիք փորձեցին մի coup d'Etat կատարել այդ իշխանութիւնն իրենց ձեռքն առնելու համար. և մազ մնաց որ յաջողէին։

Տասներկու տարիէ ի վեր Պ. Աղեքսանդր Մատինեան քաղաքագլուխ էր Թիֆլիսի։ Քաղաքագլուխը կ'ընտրուի 4 տարւոյ համար. և երեք անգամ շարունակ վերընտրուած է նա։ Այնքան երկար ժամանակ Կովկասի գլխաւոր քաղաքի ինքնավարութիւնը իր ձեռքն ունենալու համար, այս պարոնը պէտք է հզօր նեցուկ մ'ունենար, կա՛մ իր անձի մէջ և կամ իր անձէն դուրս։ Ո՞ր տեղ էր այս նեցուկը. Թիֆլիսի ընտրողները սկսան փնտռել։ Հարկաւոր էր զայն գտնել նախ, որպէսզի կարողանային ապա որոշել թէ պէ՞տք էր կամ կարելի՞ էր Մատինեանը փոխել։ Եւ որովհետեւ նոցա բացարձակ մեծամասնութիւնը հայերէ և վրացիներէ էր բաղկացած, ուստի խնդրի լուծումը նոցա հայեացքէն էր կախուած։ Մէկ մասը կ'ասէր՝ Պ. Մատինեանցի անձի մէջն է, այսինքն նա իր անձնական արժանաւորութեամբ և երկար տարւոյ փորձառութեամբն է որ կը տիրէ իր աթոռին. իսկ միւս մասը —վրացիք ընդհակառակն, Մատինեանի իշխանութեան նեցուկը նորա անձէն դուրս կը համարէին, —հայ հարուստները կը գտնէին յանցաւոր՝ իբրեւ նեցուկ։ Մատինեան չէր կարող բնականաբար ամբողջ հայ հասարակութիւնը դրաւել, ուստի հայ ընտրողներու մի մասն ալ միացած էր վրաց հետ, նորա դէմ։

Ընտրութեանց պայքարի սկսելու ժամանակ երկու մեծ կուսակցութեան որոշ կազմակերպութիւն չկար դեռ. ընտրողներու բանակը քանի մի խմբերու էր բաժնուած։ Վարանման մէջ էին մանաւանդ հայ ընտրողները։ Բուն Թիֆլիսցիք և գաւառական հայերը զատ զատ խումբեր էին կազմած և միմեանց ի վնաս կը գործէին իրենց հակառակորդներու հացի վրայ եղ քսելով։ Վրացիք մեծապէս օգտուեցան այս հանգամանքէն։ Իրենց սովորութեան հակառակ գործունեայ ոգի ցոյց տուին, խելացի շարժեցան և թէ՛ ռուս և օտարներու և թէ հայերու մի մասը գրաւեցին իրենց կողմն և երեւան եկան յանկարծ իբրեւ մի զօրաւոր կուսակցութիւն, զոր հարկաւոր էր հաշուի առնել։ Այս կուսակցութեան ղեկավարողները վրաց լաւագոյն մտաւոր ոյժերն էին։

Նոյն իսկ Մատինեան՝ որ կը նախագահէր ընտրողական ժողովներու, քանի մի առիթներու մէջ այնպէս շարժեցաւ որ վրաց ոյժն աւելցնելու ծառայեց։ Հայերը ուշ արթնցան, բայց երբ արթնցան տեսան, որ ընտրութեանց հետեւանքը չափազանց մխիթարական չէր իրենց և մանաւանդ Մատինեանի համար։ Հակառակ կուսակցութիւնը 8 նոր աթոռ էր գրաւած։ Մինչեւ հիմայ դումայի (երեսփոխաններու կամ քաղաքային ընտրեալներու ժողովի) գրեթէ երեք չորրորդը հայեր էին, այժմ նոցա թիւն իջաւ ընդհանուր թուի կէսի. իսկ վրացիք փոխանակ մէկ քառորդի եղան մէկ երրորդ։ Ընտրութեանց մէջ վրացիք հայերուն գրեթէ յաղթած կրնան համարուիլ։ Հայերն զգացին իրենց սխալըն, տեսան որ վրացիք յատկապէս Մատինեանի վարչութեան դէմ դժգոհութիւն ցոյց տալով նպատակ ունէին վրացի քաղաքագլուխ նշանակել Թիֆլիսին և ամբողջ քաղաքային ինքնավարութենէն այժմեան բազմաթիւ հայ պաշտօնեաները հեռացնելով, նորինները իրենցմէ կարգել։ — Ուրեմն և վերջին կէտի վրայ միացան հայերը եւ Մատինեանը պաշտպանեցին։ — Այս անսպասելի միութիւնը ցնցում պատճառեց վրացի կուսակցութեան։ Վրացիք իրենց համար ընտրելի էին նշանակած քաղաքագլխի պաշտօնի վրայ, Պ. Նիկ. Զուբալով, կէս վրացին։ Ուրիշ յարմար մարդ բուն վրացի չէին գտած իրենց մէջ։ Պ. Զուբալով այնու բուն վրացի չէ որ՝ իրօք ալ, առա՞ւ օրինաց ալ, հայ-կաթոլիկ է. միայն թէ հայ կաթոլիկներու այն սակաւաթիւ խումբէն որու անդամները իրենք զիրենք ի Կ. Պոլիս, գաղղիացի, իտալացի, սպանիացի—մի խօսքով ֆրէնկ կը համարին, իսկ այստեղ Կովկասի մէջ [illegible] կը ծախեն։ Եւ շատերու կարծիքն էր որ եթէ Պ. Զուբալով իշխանութեան գլուխ անցնէր, հին վրացի իշխանէ մը աւելի պիտի ծառայէր վրացի հասարակութեան համար, վերոյիշեալ տեսակէտով։ Այստեղ ա՛լ նեւս փըրտաւոր չկար բուն քաղաքի շահերը։

Հասաւ վերջապէս քաղաքագլխի ընտրութեան օրը, հնչեց մրցման վերջնական արդիւնքն ստանալու ժամը. ինչպէ՛ս կը տրոփէին սիրտերը։ Թիֆլիսի parlementը 68 երեսփոխան էր հաւաքեր այն օրն, իր ծոցը։ Ըստ կանոնի, երեսփոխանները, գրաւոր կերպով ներկայացուցին այն մարդկանց անունները զորս յարմար կը տեսնէին քուէարկուելու քաղաքագլխի պաշտօնի համար։ — Ներկայացուած առաջարկութիւններէն երեւաց, որ վրացիք մնացին կցկցած իրենց Զուբալովով, —19 ձայնով. Մատինեանին ի նպաստ 35 առաջարկութիւն եղաւ. իսկ Մատինեանի վարչութենէն դժգոհ եղող հայերն և քանի մը օտարազգիք ուրիշ հայ ընտրելի մը կ'առաջարկէին, որ էր իշխան Արղութեան։ Կատարեալ պարտութիւն մ'էր սա վրաց համար. տեսան, որ Զուբալովի ընտրութիւնը պիտի չյաջողի, այն ժամանակ ստիպուեցան թողուլ Զուբալովն և ոյժ տուին երկրորդ հայ ընտրելոյն, որպէսզի միայն կարողանան Մատինեանի ընտրութիւնը անյաջողութեան մատնել, և քիչ մնաց, որ յաջողէին։ Վերջնական քուէարկութեան միջոցին Աղ. Մատինեան 2 քուէ միայն աւելի չահեցաւ իշխ. Արղութեանէն և հռչակուեցաւ [illegible] ընտրեալ քաղաքագլուխ Թիֆլիսի։ Հակառակ կուսակցութիւնն աշխատեցաւ գէթ իր մէջէն նշանակել նորա օգնականն եւ քաղաքային քարտուղարը։ Դարձեալ պարտութիւն. օգնական ընտրուեցաւ Պ. Խոսրովեան, եւ քարտուղար Պ. Ցակոբ Տիգրանեան վերընտրեցաւ։

Թէև Պ. Մատինեան յաջողութիւն գտաւ այս անգամ ալ, բայց այս մեծ մխիթարութիւն չէ իրեն, վասնզի Դումայի մէջ այժմ զօրաւոր ընդդիմադիր կուսակցութիւն մ'ունի, որ ամէն առթիւ մեծ տհաճութիւններ կարող է պատճառել անոր, ինչպէս արդէն սկսած է։ Վրաց լաւագոյն ոյժերը հանդէս են եկած. բայց Պ. Մատինեան երկամեայ փորձառութիւն ունի և առհասարակ վարչական խորամանկութենէ զուրկ չէ կ'ասեն, այնպէս որ հետաքրքրական տեսարան մի կ'ընծայէ մեր Կովկասեան խորհրդարանն իր այժմեան դրութեամբ։ «[illegible]ները «[illegible]» — (այսինքն հայ հարուստները)—անզօր պիտի ներկայանան Մատինեան վարչութիւնը պաշտպանելու Ինթելիգենցիայի (իմա՝ վրացի ուսումնական երեսփոխաններու) դէմ, դումայի մէջ, —կը պոռայ վրաց ամենալաւ հրապարակագիրը։

Տեսնենք։ Միայն թէ ցանկալի էր, որ այս փոխադարձ խիստ մրցումն և ճակատ առ ճակատ բանակող կուսակցութեանց մաքառումը ծառայէին բուն քաղաքի շահերուն անձնական նկատումներէ հեռու և Թիֆլիսի բարօրութեան վրայ եղբայրացնէին իրենց յաղթութիւնը։ Անկողմնապահ Թիֆլիսի բնակչաց և հանդիսատեսաց միահամուռ տածած փափագն է սա։

Կ. ՏԻՐԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՁԵՌԱԳԻՐ

Պարտք ու պատշաճ կը համարինք ծանօթացնել Արեւելքի յարգոյ ընթերցողաց Աղթարք անուամբ այլ գիրք մը, զոր տեսնելու պատեհ առիթն ունեցանք։ Աղթարքս հին ոճով կազմեալ միջակ հատոր մ'է նոյն և նման նախորդ Աղթարքի բովանդակութեան, զորմէ տեղեկութիւն տուած ըլլալով Արեւելքի 1956 թիւ թերթին մէջ, զանց կ'ընենք մէն մի բովանդակութիւնը վերստին թուել. Միայն այն տեղն ուր կը գտնուի բժշկարանը, տարբեր իմն բովանդակութիւն ըլլալով Գաղիանոսի բժշկարանէն, իբրեւ նոր ինչ՝ առաւելագոյնս առ այն պիտի տեղեկութիւն տանք, որ միայն առիթ ընծայած է ներկայ յօդուածս գրելու։ Զմոռնանք յիշատակելու թէ այս նոր Աղթարքս եւս սկիզբէն մինչեւ [illegible] անուամբ աստեղատունը կը պակսի։ Իսկ Զ[illegible] անուամբ աստեղատունը, Աղթարքի բովանդակութեան մասն կազմող [illegible] ձեռքով գրուած են ինչպէս նաեւ Սաղմոսի Մեկնիչ որոյ վերնագիրն է։

Այս է Սաղմոսի մեկնիչ, որ [illegible]

Ասոր կը յաջորդէ գիտնական (Բուսաբանական) խօսքերով բովանդակեալ այլ և գրութիւնք, որոց մեծ մասը կը պակսի, և որ միայն գիրքին քայքայուն վիճակէն յառաջ եկած կրնայ ըլլալ։ Ցետոյ կը գտնուի ըստ կարգին [illegible] վերնագրով առաքելոց վրայ գրեալ ոտանաւորներն, հուսկ ապա՝ կը յաջորդէ Բժշկարանը, ուստի կը սկսին մեր տեղեկութիւնք։ Բժշկարանս բուն ձեռագիր է նոտր գրի ձեւով. մինչ Աղթարքի տառերն՝ ինչպէս կ'ըսէինք մեր նախորդ յօդուածաւ, հին տպագրական տառերու ձեւն ունին։ Նախ կը գտնուի տարբեր գրչով գրեալ յիշատակարան մը՝ զոր նոյնութեամբ կը դնենք աստ։ Ահաւասիկ. «[illegible]»։ Ցիշատակարանէս ետք կը գտնուի բժշկարանիս ցանկը այբուբենական կարգաւ։ Ըստ այսմ ցանկիս, բժշկարանս կը բովանդակէ զանազան դեղօրէից վարդապետութիւններ. բայց աւելի եւս բաւական թերթեր պակսելուն՝ մնացեալներն բաց ի քանի մը դեղերէ, գրեթէ անկարեւոր բաներ են։ Ասոնցմէ քանի մ'օրինակներ կը դնենք երբ խօսինք [illegible] նկատմամբ։ Աղթարքի նման բժշկարանիս թուղթերն եւս բամպակեայ, սակայն անխնամ գործածութեան պատճառաւ, աղտոտ են գրեթէ։ Ամբողջ վերնագրերն ևս կարմրագոյն թանաքով գրուած են։ Լեզուն քննելով կրնանք Այրարատեան կամ արեւելեան գաւառաբարբառ անուանել, եթէ ինչ ինչ բացառութիւնքն անտես ընենք։ Մեր խօսքը հաստատելու համար՝ ահաւասիկ կ'օրինակենք քանի մը դեղօրէից վարդապետութիւնները.»

1. «Փիտացիր որ չօլի նոտն ծակի հասիաթն, որ շատ պիտոյականէ. լավն այն է որ կարմիր լինի չորայցնես, ծեծես, մարդոյ կեռիք որ ցաւման լինի, վերայ առնես, լէվանայ աստուծով։ Եւ կեռիքն, որ դիր արգոյ, վերայ արայ, պրէ՞ս աստուծով։ Եւ մարդի ականջի, յետկուս, կամ այլ տեղ որ խոց լինի, վերայ առես լէվանայ աստուծով։ Եւ մարդ որ փորայցավ լինի, և արուն լինի, գնայ մանձուն խօրովէ, դեղնուցին վերայ արայ, ուտէ, լէվանայ աստուծով։ Եւ մարդ որ արուն լինի չուկուռ, ուտէ արուննն կտրէ աստուծով, գլխի, լոսցի անես, լէվանայ աստուծով. փորձած է, ամէնն»։

2. «Թէ մարդ իփրիճ լինի ելել, որ ոտն կամ ձեռն բանդ և գոյջ լինի եկած, ամենուն դեղոց թափայօրն այս է, որ ես ամենայց ծառայ բանդփանս չիրագ տեսի, որ ա. փանդ հաքիմ վոզարին կոռջն, էս դեղս արար։ Դ. օրումն, լվացավ. Լ. թուումն յինք առէց, որ ժամ որ իփլիճ լինի, առ և տար սալայխանէն ոչխարն որ մորթեն ատէպ, թափանն թափէ, եւ տաք չոստ առաջին ոչխարն էլ որ մորթեն, տաք տաք առաջի արունն վերթանձր քսէ վերայ, և թափանն յարընով թաթախս արայ, վերայ ուժով կապէ, ամայ թափանն էլ յարունն էլ տաք տաք պիտի, յորժամ որ կապես, շատ չորեր փաթաթէ վերայ, տաք պահէ։ Ամէն օր, էսպէս արայ, թէ օրն երկրորդ խիստ անես, աւելի օգտէ։ Աստուծով հինգ վեց օրումն այս, որպէս չաղանայ, որ շատ փորձած է»։

3. «Վասն միզամ խոցի չաշրիմանենց, խօջայ գաքարին չինկլայ, փորձել, եարէն կու լէվայցնէ, թէ ուռած լինի, կու ծակէ, ետոյ էլ կու լէվայցնէ. միս կու բերէ. առ. ա. հասոց սէվզուֆա, ա. հասոց, սաղըր, մ զտաքի, ա. հասայ, պալամա. ա. հասայ զէյթի յաղի, էս դ. իքմինս ոլոք քաշով բարաբար լինի, ածէ՛, ա. զաքանի մէջ, գործէ, կը [illegible] խալէ, որ ոլոք ջուր դառն[illegible] խառնուի, ետոյ, ա. փէտով էլ դու խառնէ, որ լէվ խառնուի, տաք ժամանակն աստուծով պարզէ ա. ամանի մէջ ա'ծ որ սառի, էն չաւին վէռբանտեր։ Դարձեալ թէ չախմի դժար լինի որ փրթած միս ունենայ, կամ ալ ինչ։ Ա. փոքր չարայ մաղ, կիր արայ, զախմին վերայ, յետոյ դիր զախմին վերայ, աստուծով չուտով կու լէվանայ։ Էս միճամի խօջայ գաքարին փորձէլայ, տէսէլայ, որ կիր առելն չախ չէ տվել, անցայ կրին ամթիլ զաղըֆիտոն, ա. ջամ գցէ կրակին վերայ բռնէ, որ ջուր գոյ, էն ջուրն կերվի, որ էլ կու չորանայ, ետոյ չարայ, մաղարայ միճամին խիտ տլէ արայ էն չկման դիր խոցին վերայ, չուտով կու լէվանայ աստուծով։

Այսքան օրինակ բաւ համարելով՝ իբրեւ յիշատակարան երկրորդ, կ'օրինակենք նաեւ գրուածք մ'ալ. որ ահաւասիկ.

Ես մեղաւոր, [illegible]»

Ցիշատակարանս արդէն կը յայտնէ թէ՛ բժշկարանը Մելքում երէցի ձեռօք գրուած է։ Բայց այսպէս ըսելով՝ ի՞նչ պէտք է հասկնալ, թարգմանութի՞ւն թէ բուն գրութիւն, այսինքն հեղինակութիւն։ Այս հարցման դիմաց, մեք մեր կարողութեան համեմատ, քննելով բժշկարանիս ամենայն հանգամանքն ու կերպարանք, կ'ըսենք թէ բժշկարանս ո՛չ թարգմանութիւն և ո՛չ ալ հեղինակութիւն է, այլ պարզապէս [illegible]։ Ստուգիւ կը բաղձայինք տեսնել գոնեա՛ մէկ գրուածք, որով կարող ըլլայինք հասկնալ թէ արդեօք ո՞ր բժշկարանէ ընդօրինակուած է, բայց դժբախտաբար ինչպէս յիշեցինք վերեւ, բազմաթիւ թերթեր պակաս ըլլալով՝ մեր բաղձանք կ'ոչընչանային։ Գալով առաջին յիշատակարանին՝ կ'ըսենք թէ աւելի նոր է քան երկրորդ, այսինքն Մելքում երէցի յիշատակարանը. և մեր խօսքը կրնայ ապաքէն հաստատել երկու յիշատակարանաց թւերուն համեմատութեամբը։

Բժշկարանիս ետք կուգայ Գաղիանոսի բժշկարանը, որ դժբաղդաբար այս եւս կատարեալ չէ, ասոր կը յաջորդեն միայն եալ բովանդակութիւնք, զորս մի առ մի թուեցինք մեր նախորդ յօդուածաւ։ Ուստի կրկնել աստ վերստին աւելորդ կը դատենք։

Աստ ահա կ'աւարտին ամեն տեղեկութիւնք, եթէ անոնց մէջ գտնեն ինչ ինչ հակասութիւններ յարգոյ ընթերցողք, ներողութիւն կը խնդրենք կատարեալ։

ՊԵՏՐՈՍ Ց. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

Այտըն, 19 փետր. 91

ԱԶԴ
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

1890 ի 4 առ 100 Օսմանեան փոխառութեան արժեթուղթերէն ունեցող անձանց կը ծանուցուի թէ յիշեալ արժեթղթոց 1891 մարտ 1|13ի թիւ 2 կտրոնը պիտի վճարուի մարտ 1|13 էն սկսեալ։ Այս առթիւ պարտին ներկայացնել իրենց արժէթղթոց թիւ 2 կտրոնները, սովորական պարտըրօներուն հետ, Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղին ի Պոլիս, Թարագճըլար փողոց, թիւ 15, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը առաւօտեան ժամ 10 էն մինչեւ միջօրէէն յետոյ ժամ 2 (Ը. Ե.)։

Վերոյիշեալ կտրոններու փոխարէն արժէտեարց պիտի յանձնուի ստացագիր մը որ իբրաւունք կուտայ անոնց 10 օր յետոյ ստանալու տոկոսն։

Կ. Պոլիս, 11 մարտ 1891 2—8

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան Ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամարուծական վարժարանին դասընթացից հետեւիլ փափաքող անձանց թէ սոյն վարժարանին վերաբացումը պիտի կատարուի 1891 ապրիլ 3|15 ուրբաթ օր։

Փափաքող անձինք պարտին սոյն թուականէն առաջ իրենց խնդրագիրը մատուցանել Պրուսայի Շերամարուծական վարժարանին, և բացման օրը ներկայանալ սոյն վարժարանին տեսչութեան։

Երկրորդ տարւոյն աշակերտաց եւս կը ծանուցուի թէ պարտին 1891 ապրիլ 3|15 ուրբաթ օր վարժարանի բացման ներկայ գտնուիլ։ 2—10

ԱԶԴ

Ֆալքըն շոգենաւը, նաւապետ Վիլըր Լիվըրբուլէ աստ կը սպասուի դէպ ի ամսոյս 17 ին։

Ֆօքսթըն շոգենաւը նաւապետ Մուռ, Օտեսայէ պիտի գայ դէպ ի ամսոյս 15 ին, և շուտով պիտի երթայ Լիվըրբուլ։

ԷՏ. ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ Ֆալքըն և Ֆօքսթըն շոգ. ընկ.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Բոյրօ շոգենաւը, նաւապետ Մաք. Քրըմ ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած է։

Տըրտօ շոգենաւը, նաւապետ Մարշըլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ կ'սպասուի ամսոյս 25ին։

Մուրիլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով պիտի մեկնի Հըլէն ամսոյս 20ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Բժշկականութեան ամենէն զօրաւոր երկու դարմաններն են քինան և երկաթ. մին կը գրգռէ և կը զօրացնէ. միւսն արիւնը կը նորոգէ և կ'ուժովնէ. Նաեւ [illegible] այս կարգի ամենէն կատարեալ պատրաստութիւնն։

Կը գտնուի ամեն դեղարաններու մէջ։

ԱԶԴ

Կը ծանուցուի արգոյ հասարակութեան եւ Աղքատախնամ ընկերութեանց որ, ըստ իւրեանց բարի սովորութեան, եթէ այս տարի եւս յառաջիկայ Ս. Զատկի առթիւ վարժարաններու աղքատիկ երկսեռ ուսանողաց կօշիկներ շինել տալու մտադրութիւնն ունին, դիմեն նախ ի Պանչէ Գաբու թիւ 11 ի վաճառատունն

ԱՐՇԱԿ Ս. ՃԱՆԵԱՆԻ

որ կը խոստանայ յոյժ գոհացուցիչ պայմաններով կատարել յանձնարարութիւններն։ Գնոց չափաւորութիւն, ապրանաց լաւութիւն, ձեւի վայելչութիւն և տոկունութիւն արդէն իւր վաճառատան միակ սկզբունքն են։

Այս առթիւ կը ծանուցուի նաեւ թէ՝ Արանց, Կանանց և Տղայոց համար ամեն տեսակ կօշիկներ պատրաստ կը գտնուին միշտ, և յանձնարարութեամբ կը շինուին փութով։ 254

ՏՕՔԹ-ԷՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 236
Ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9

ՍԻՐՈՒՓ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 25 սեպտ. 1889
Պարոնայք Սէգոդ և Պոռէն,
Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սէգոդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անտրիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօռիւ ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։
ՏՐ Ա. [illegible]
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սօտա գըլէյի ճէտուէլ գըրգ պէշ պին.
Արապ սապունը գըլէյի ճէտուէլ եիրմի տէօրթ պին.
Ճէտուէլ ճէք գըլէյի ճէտուէլ իքի պին պէշ եիւզ.
Մօր պադամ ազաճը գըլէյի ճէտուէլ օթուզ պէշ պին.
Կէօք պօյասը գըլէյի ճէտուէլ օն պէշ պին.
Զէրտէչալ գըլէյի ճէտուէլ իքի պին.
Շաբ գըլէյի ճէտուէլ եիրմի իքի պին.
Թիզապ գըլէյի ճէտուէլ պին տէօրթ եիւզ.
Թուզ րուհը գըլէյի ճէտուէլ իքի պին էլլի.
Սարը պադամ խիւլասասը գըլէյի ճէտուէլ իւչ եիւզ.
Կէօզ թաշը գըլէյի ճէտուէլ ալթը պին եիւզ.
Գըրըմ թարթար գըլէյի ճէտուէլ իքի պին իւչ եիւզ.
Պէյազ բօրաս գըլէյի ճէտուէլ իքի պին ալթը եիւզ.
Սըմաղ գըլէյի ճէտուէլ տէօրթ եիւզ էլլի.
Գըրմըզը պաս գըլէյի ճէտուէլ պէշ պին.
Մատէն եաղը գըլէյի ճէտուէլ պին իւչ եիւզ.
Մօր պադամ խիւլասասը գըլէյի ճէտուէլ ալթը պին պէշ եիւզ.
Ճէհրի գըլէյի ճէտուէլ պէշ եիւզ.
Գալայ գըլէյի ճէտուէլ ալթմըշ.
Պիւքիւրտ գըլէյի ճէտուէլ տէօրթ եիւզ.
Մարսիլեա թուղլասը գըլէյի ճէտուէլ եիրմի պին.

Զէս վէ Իզմիտ ֆապրիգաի հիւմայունլէրի իչիւն միւպայեա օլունաճագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալալտէ [illegible] մըգտար եիրմի պիր գալէմ էշեայը [illegible] ճէտուէլի մուճիպինճէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլմուշ օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն մուգավելէնամէյի գօրմէք իւզրէ ... պէհէր գըլէյի ճէտուէլի մուդարրէրի [illegible] Սէրասքէրի լէվազըմաթ գոմիսիոնուն ... տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

28 շուպաթ 1891
Նօ. 44 1—2

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիէ թաքըմ [illegible] իչիւն իքի պին սէքիզ եիւզ պէշ եիւզ սընիֆ եարդը լիւզումլու օլան էթիլալար [illegible], եիւզ պէշ եիւզ սընիֆ գաֆէսի միւնագասայա գօնուլան ... պէհէր գըլէյի ճէտուէլի գըրգ տօգուզ, [illegible] խուրտէնին օն իքի, [illegible] իքի պին իւչ եիւզ, [illegible] իքի պին սէքիզ եիւզ, [illegible] պէշ եիւզ, [illegible] ճէտուէլ, գալըն գըրնաւարն ալթը, ինճէ գըրնաւարն էքսիկ, գուման[illegible] պէշ, գալըրանը հալաթըն [illegible] պէշ եիւզ, [illegible] բարանա ... թալիպլէրի էօնտաքեա [illegible] մուդանաիրի չիւ ... հալեալիւ կիւնի գարարը գաթիիսի վիրիլէճէյինտէն իթէք հալի բէնաէն ... թէքլիֆլէրի [illegible] Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

28 շուպաթ 1891
Նօ. 45 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Հայտար Փաշա խասթախանէսի իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան ալէթլէ միւթէնէվվիէնին ֆիյաթը մուրադգամ? [illegible] թալիպլէրի էօնտաքի իւչ բորօնասընտա? ... խաճէթ օլունուր ... հաֆթա ... մարթընըն ալթընճը չարշանպա կիւնի գարարը գաթիիսի վիրիլէճէյինտէն թալիպլէրին տաքիքաթ թալիպ թէքլիֆլէրի թալիպ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ գոմիսիոնունտա հազըր պուլունմալարը իլան օլունուր.

28 շուպաթ 1891
Նօ. 46 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տէօրտիւնճի օրտույի հիւմայուն թէրզիխանէսի իչիւն միւպայեա օլունաճագ եիրմի պէշ պին գըլէյի ամիկ չառշը պէզինին միւնագասայա մարթը բու մինին տօգուզընճը կիւնինէ գատար պիլիճրա հէմէն մէզքուր գաբըը գաթիիսի վիրիլէճէյինտէն իթէք սընա վէ իրթէսի կիւնի հալեալիւ պէշ թէքլիֆլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթ գոմիսիոնունտա հազըր պուլունմալարը իլան օլունուր.

28 շուպաթ 1891
Նօ. 47 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իզմիր, Այտըն վէ Սիւամ մէվագըը իլէ Համիտիյէ խիթիէ քեամրիւնտա պուլունան վէ պիլինճա պուլունտուգլար լաճագ օլան ասաքիրը Շահանէնին իւչ եիւզ եէտի սէնէսի մուայենէսինէ իչիւն մահալլինճէ մէվգըի միւնագասայա վազ օլունան էրզագը միւթէնէվվիէտէն փէքսիմէտին պէհէր գըյէյի ճէտուէլի էլլի տօգուզ, նանը ազիզի օթուզ ալթը, կիւչլիւն եիւզ սէքսէն եէտի, փիրինճին սէքսէն ալթը, պուղտայ սանտըքը իւչ եիւզ էլլի իքի իւչ, սօղանը օն պէչ փարա սէքսէն սանթիմ, չէքէրին սէքսէն տօգուզ, սապունըն եիւզ օն տէօրթ, նուհուտըն քըրք պիր, գուրու ֆասուլեանըն քըրք պիր, բուղտայը գէյթին եիւզ ալթմըշ սէքիզ, փամուգէին օթուզ սէքիզ, կաղ եաղընըն օն տէօրթ փարա եիրմի սանթիմ, գէյթինըն թօգսան պէշ, չայիրին եիրմի տէօրթ, սամանըն սէքիզ փարա գըրգ սանթիմ, հաթապըն իւչ փարա իւչ սանթիմ, քէօմիւրին օն իքի փարա էլլի սանթիմ ֆիյաթլարը իլէ մահալլինճէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ գալմըշ օլտուղունտան թալիպլէրին թէքլիֆլէրի իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ գոմիսիոնուն տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

28 շուպաթ 1891
Նօ. 48 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ծիլինտիր ճէնապը Միւլքիւքեամէ-յէ չէհրը Ռամազանը Շէրիֆտէ վիրիլմէք իւզրէ միւպայեա օլունաճագ րէշէլ, գէյթուն վէ բէնայիրին իթհալըն թալիպ օլանլար վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին Թարիխի իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

28 շուպաթ 1891
Նօ. 49 1—

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ 31 դեկտեմբեր 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՑՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՁ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 38

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սէյֆիյէ էլպիսէլէրի իչուն գալըն բամուգ պէզի թօբ պին, պէհէր թօբը ալթմըշ իքի ղուրուշ.

Սէքիզ կիրահ արըշընտա ա...թարլըգ ամէրիգան թօբ պին խիւզ, պէհէր թօբը ալթմըշ իւչ պուչուգ ղուրուշ.

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպայէա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալատ մուրապպաստ էլ մըգտար իքի գալէմ պէզլէր, ֆիյաթը մէվզուպէլէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ մարտ րումիսին պէշինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իխթասընա վէ իրթէսի կիւնի սաախի խիւզոէ պէշ թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ունումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 Շուպաթ 1891	899
Նօ. 40	3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իճճէ արգա հավլըսը աթէշ պէշ խիւզ, պէհէր աթէշի օն իքի ղուրուշ.

Իճճէ չըգմա բէշլըմիսալը աթէշ պէշ խիւզ, պէհէր աթէշի օն ղուրուշ.

Գապա սիկահ բէշլըմիսալ աթէշ պին, պէհէր աթէշի սէքիզ ղուրուշ.

Գապա չըգմա բէշլըմիսալ աթէշ պին, պէհէր աթէշի սէքիզ ղուրուշ.

Գապա արգա հավլըսը աթէշ պին, պէհէր աթէշի սէքիզ ղուրուշ.

Գապա խիւզ հավլըսը աթէշ պին, պէհէր աթէշի իքի ղուրուշ օն բարա.

Գապա պաշ հավլըսը աթէշ պին, պէհէր աթէշի իքի ղուրուշ օն բարա.

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպայէա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրապպաստ էլ մըգտար նէֆսի գալէմ համամ թագըմը ֆիյաթը մէվզուպէլէրի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, մարտը Րումիսին օն պիրինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը պիլ իճրա, մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իխթասընա վէ իրթէսի կիւնի սաախի խիւզոէ պէշ թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ունումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 Շուպաթ 1891	900
Նօ. 41	3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ասաքիրի Շահանէ լազըմէսի իչիւն միւպայէա օլունաճագ խիւզ խիրմի պին չէքիտէն խիւզ օթուզ պին չէքիսէ գատար հաթապըն իխթասընա թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն, պիր հաֆթահա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 Շուպաթ 1891	901
Նօ. 42	3—3

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլէ և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօյ	Անուանք	Թոնօյ
Քանթարա	4200	Սիֆինքօ	3000
Ֆիէրօ	4000	Օլումբիօ	3000
Օռմոնտի	4000	Նէրէթիօ	3000
Սէսոսդրիս	3250	Բերա	3000
Թիպո	3250	Լօգիւս	800
Մոգալա	3250	Օլյմբոս	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700

Բեռ՝ շոգենաւ, նաւապետ Ճոնս, ամսոյս գէպ ի 22ին Լիվըրբուլէն աստ կ'ըսպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

36

SIROP DE QUINQUINA
FERRUGINEUX
de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à Paris

Բարիս էճզաճըլարընտան Կրիմօլ կէ գումբանեասընըն չէլիքլի կէ գընագընալը շուրուպու.

Տիմտըա խօշ կէլէն իչըլը պէրրաճ շուրուպտա, խնամնա գուվվէթ վիրէն գընագընատան մաատա, գանըն պաշլըճա անասըրընտան օլան չէլիգ տախիլ վար տըր։ Բարիսին էն միւթէպէր հէքիմլէրի ըննըքըլէ ինց թէֆ իթմէք, վէ կէնճ գըզլարըն վիճուտլէրի սէրրիսթ սինի գօլայլըթմագ, վէ գուվվէթսիզ տիւշմիւշ աոամըլարա գուվվէթ վիրմէք իչին, մէզքիւր շուրուպու խաթըմալ իթէրլէր։ Գասըմլըրըն էքսէր թէֆս տիւչար օլտուղլարը գանսըզլըգ, վէ Լէօգօրէ թաւըլը օլունան գատընլարա մախսուս խասթալըգտան նէչէթ խոէն, վէ թէհամմիւլ օլունմազ ալրըճէսէ օլան միտէ աղըըլարընը անինտէ թէֆ իթտիւկի կիպի, գատընլարըն ատէթինի նիզամինտա տէվամ իթտիւրիր վէ գօլայլաթտըրըր։ Բէնգըսիզ, լիմֆալը, վէ սըրաճալը չօճուգլարա տախի հէքիմլէր պու շուրուպու վիրիրլէր, վէ էլհասըլ իչըլը շուրուպ, իշտահը աչար, ճէմէյի գօլայ հազմ իթտիրիր, վէ չալըշմատան վէ եա ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէն խասթալըգ սէպէպինտէն գանլարը աղալմըշ օլան պիրճօգ քէսանա ֆաիտէլի տիր։ Պունու գուլլանան չօգ սիւրմէյլէր մուհասսէնա թընը կէօրիւր.

ԿՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ ՉԷԼԻՔԼԻ ՎԷ ԳԸՆԱԳԸՆԱԼԸ ՄԱԼԱԳԱ ՇԱՐԱՊԸ

Իչըլը միւալիճէտէ պուլունան շարապը, տօղրուտան տօղրու Մալագա տան սաթըն ալընըր տըր. Ֆապրիգամըզ, էն ալը օն սէնէլիքտէն աշաղը շարապ խաթըմալ իթմէզ։ Իչըլը շարապ, ատամա գուվվէթ վիրիր, ճէմէյի հազմ իթտիրիր, վէ միտէյէ ֆայտալը տըր։ Տիմտըա բէք խօշ կէլիր, «Քինքինա Ժօն րուժալ» Թապիր օլունան գընագընատա մախսուս աճըլըգը վար տըր։ Աճըլըգը ազ վէ աճըլըգը օլմայան գընագընալը շարապլարըն խաթըմալ օլունմասընը Թավսիյէ իտէրիզ։ Սաթըլըր պէօյլէ էճզախանէլէրտէ։

Բարիստէ վիվիէն սօգագընտա 8 նումէրօլու վէ սայիր մէշհուր էճզախանէլէրտէ պուլունուր. C

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ

ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԼԸՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջանդ. Թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Էվանճէլիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի առացած է ի մեզ, այս ժմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումն մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական և Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսագդեստք, քալիքօ, քօրսէ, թաշկինակ, անդամի պիտոյք, շապիկ, շապկընկեր, սռտամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագդեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հաստրակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքեթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելումն մի եղած է նաև պատրաստուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձա՛կ արհեստանոցին շնորհիւ կըրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյն ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապըսպրեն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթօներ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր՝ քանակութեամբ.

ԱՆՓՈՓՈԽԵԼԻ ԳԻՆ 188

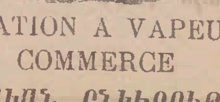

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր	ժամ Ժ. Ը. Ե.	Երթալիք տեղը	չգեն
Բշ. 4/16	Եր.	Օտեսա	
Գշ. 5/17	5 Եր.	Աղեքսանդրիա	
Դշ. 6/18	10 Առ.	Անատօլու	
Դշ. 6/18	10 Առ.	Սեվաստոփոլ	
Եշ. 7/19	2 Եր.	Օտեսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Բիրէճ Գաբու. 26

ELIXIR DIGESTIF DE PEPSINE
de GRIMAULT et Cie Pharmaciens à Paris

ԲԱՐԻՍՏԷ ՄՈՒԳԻՄ ԷՃԶԱՃԸ ԿՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ Թէրթիպ իթտիկի օլտուղու ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԻԺԷՍԹԻՖ ՏԸ ՊԷՊՍԻՆ Նամ սինտիրիճի վէ խալիսը հազմ իթտիրիճի մուալիճէսի։

Միտէ խասթալըգլարընըն էքսէրիսի, միտէտէ, Թաամը հազմ իթտիրմէմէքլիկէ քիֆայէթ իտէմէքէ գատար հազմա տայիր սու պուլունմամասընտան նէշէթ իտէր։ Գօեռնին միտէսինին սուեու իլէ Թէրթիպ իտիլմիշ օլան Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն, Բէբսին նամ մուալիճէսինին շու խասսաէսի վար տըր քի, խնամըն միտէսինտէ էսմէյի հազմ իթտիրէն սու իէրինի Թութար։ Իշթէ պու սու օ սու տուր քի, ասիտ լաքթիք իլէ պիրլէշէրէք խնամըն միտէսինէ կիրէն հայվան էթինի սուեա Թահվիլ իտէր, վէ պատէհոմէ էզմիր սու տա գան լուր։

Նէֆիս վէ գուվվէթ վիրիճի շարապլարըն րուհու (ալգօօլ) Բէբսինի հէր կէօնա էֆսատէն էյի սուրէթտէ մուհաֆազա իտէր։ Խմօլ, սէս իլաճ տէքիլ հաբ վէ Թօզ հալինտէ, իլլէ, սուլու, սլարագ վիրիլմէլի տիր։

Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն Էլիքսիր տը Բէբսինի, տիմտըա խօշ կէլիր, վէ աթիտէ միւնտէրիճ խասթալըգլարը տէֆ իտէր, վէ խալիսը էօնիւնիւ ալըր, եանի,

Էճմէյի իյի սինտիրմէմէքլիկ,	վէ գուսմա վէ ամէլ,
վէ պուլանթը վէ միտէ էքշիլմէսի,	վէ պօղազ աղրըսը,
վէ միտէ իւֆիւնէթի վէ սըզըսը,	վէ պօղազ չիշմէսի,
վէ չէտիտ միտէ աղրըսը,	վէ գարա ճիկէր խասթալըգլարը։

Մէզքիւր մուալիճէ, համիլէ գատընլարըն խաթիֆրա իթմէլէրինին էօնիւնիւ ալտըղը կիպի, կէրէք իւթթիխալարա կէ կէրէք խասթալըգտան չըգան ատամլարա տախի գուվվէթ վէրիր։ C

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

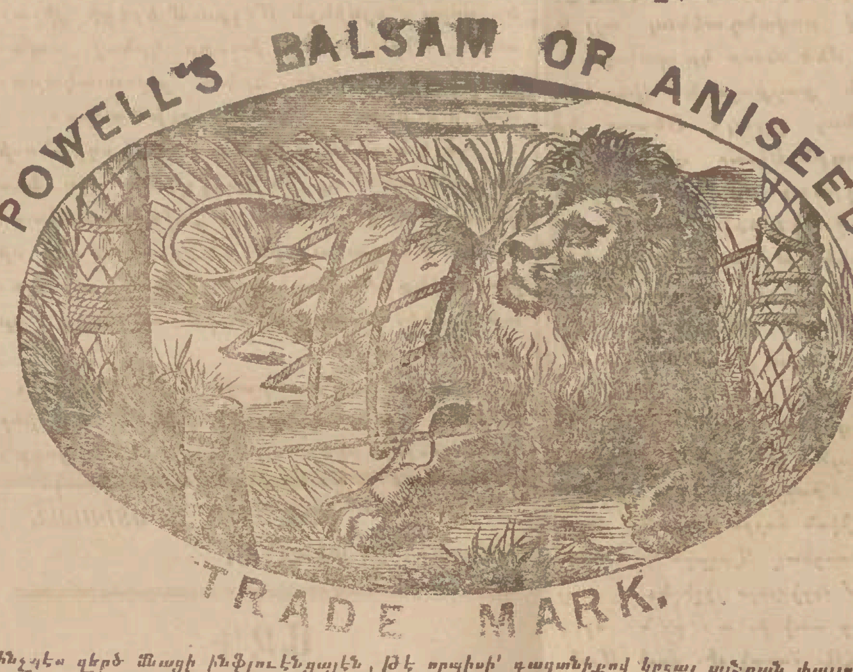

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ'ընդունայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱԲՈՒԽ
ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մառի Ռօզ հաւլակաւոր երգչուհին, այսպէս կը գրէ. «4 Յունուար 1890 – Սիրելիս... Կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի՝ զգուշութեամբ կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Ըսեմ. միմիայն գործածութեամբ Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիտ» կոչուած դեղով։ Այս հաճելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձմրան դառն եղանակին յատուկ զանազան հիւանդութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի գերեւ չի հանել հասարակութեան յոյսերը. Գործածեցէք ուրեմն Բօուէլի այս պալսամին. անկրկնելի պիտի բուժէ զձեզ։ Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԷՔԸԼՕՂՆ

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս րօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

601 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ. զվըտա, պաչհակճիղըն քով, կալըրան Թրամուէյէց, 95 և 97

ՖԷՐՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն Իտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս.—Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուրնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՌՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱ տաքղշապահական ամէնէն ծանօթ պիտերն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական դարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՌՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիտերներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամէն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելծի ջրոյ և խահուէի հետ.

ՖԷՌՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻԱ 852

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, ջղաճնցումք, սանական կարողութեան վաղահաս կորուստ, և սանական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, ջղային և սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի և երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն և պառաւումը, կը կանգնեցնէ կենսական ոյժերու » և է կորուստ որ յառաջ եկած է » և է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան և սոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական և մնայուն է. Մելամաղձութեան զգացումներն և ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ և ուղեղային գոյացութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, Ֆոսֆորը, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է Ամնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն և մտքին տալով հաւմկու և առողջ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել փութաջութեամբ և գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զովէ և կը ճոխացնէ արիւնն և նոր առուգութիւն մ կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան և մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գոր ծածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան և մտաւորական կարողութեանց նշմարելի յաւելմամբ և կորովութեան և բարօրութեան զգացմամբ մը որ վաղուց ի վեր կորսուած էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պարտոնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ և կազդուրիչ։ Դէմքը կ'ակսի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ և առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'ստանան։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակող է... ան շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England ... փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ ... ... նմանութիւ վտանգաւոր և վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

601 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց Վ. զվըտա, պաչհակճիղըն քով, կալըրան Թրամուէյէց, 95 և 97։

EMULSION SCOTT

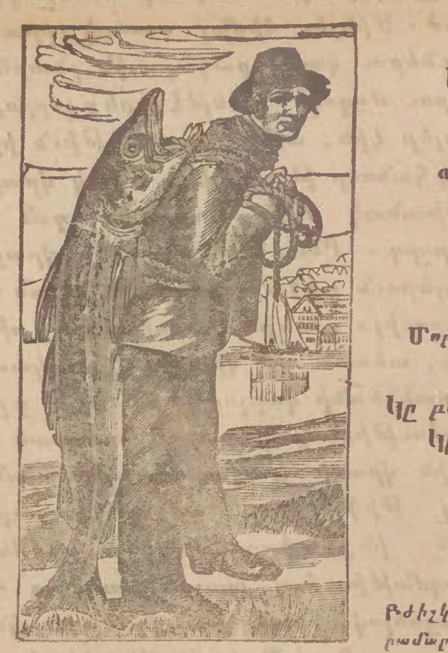

(ՍԳՈԴԻ ՕՃԱՌԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ

Ինֆոֆոֆիթ որ շօղ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճզգածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, գիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի ախտաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐԱԼ 852

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻՈՒԻՆ

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ

ԸՆԴԴԷՄ ԴԼԱՌԻ ՑԱՒԵՐՈՒ. ԾՈՎԷ ՐԴՆՈՒԵԼՈՒ ԳԵՐԱՁԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆ ԻՆՖԼՈՒԷՆԶԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԴԻ

Ասիա Գաւառներ կը փարատէ՝ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիմերն ի սրտի խառնուքը.

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ. 852

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԻՒՂԷՆ [illegible] ԵՒ ԱՆՀՈՏ

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդուութիւնն հաստատուած է 25էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, Թոքախտ, Թոքառաջեցի հիւանդութիւն, հաչող հազ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռոյցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրքին, սպիտակ գալտան, ընդհանուր տկարութիւն և այլն. նաև տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը ծառի։

Օգտուելու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահավէտական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբր թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշ բան չեն ճառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունելու և հողմացնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր և կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շիշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօկի անունը և Բարիզի բժշկական ճեմարանին քիմիական գործոց պետ Պ. Լըբէժօրի վկայութեան որ իւրաքանչիւր շիշի կթեղին վրայ կը գտնուի։ Տէյլս Աթոնայի և այլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ Հօկի մորուի ձկան բնական իւղի շիշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղիոյ կառավարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն ընելու է։

ընծայական նշանը։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր մթերանոց Պոլիս 852

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211, Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամեն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին կալոշ	Ղր.	95	Սկարբին	Ղր.	52
Մանթարլը Պօթին	»	75	Պալատական կալոշ	»	45
Պոթին	»	67	Կանանց մուճակ	»	35
Մոյկ	»	140	Կանանց սկարբին	»	40
Մոյկ և կալոշ	»	130			

(203)

Ապսպրուածներուն վրայ տասը ղրուշ յաւելում կըլլայ։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ Ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս Ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվըշմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց սա անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թաքուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ գունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 210

Արտօնատէր Ս. ՑԱՄԱՑԵԱՆ